

Zlata lisica.

Doma v Mariboru.

Na obisku v
Kranjski Gori.

56

nepozabnih lisičjih zgodb

Do 30.000 €
za stranke
vseh bank

GREY Foto: Ciril Jazbec NLB d.d., Trg republike 2, SI-1520 Ljubljana

Pridejo trenutki, ko potrebujete denar takoj.

Z osebnim kreditom ga lahko dobite v NLB Poslovalnici že v 1 uri, v mobilni banki Klikin pa v le nekaj minutah.

NLB

Za vse, kar sledi.

www.nlb.si/osebni-kredit

56. ZGODBO ZLATE LISICE PIŠEMO SKUPAJ

Za nas Štajerce, ki smo Pohorje vedno imeli pred očmi, je Zlata lisica zmeraj pomenila najpomembnejšo športno prireditev v vsakem letu in za naše športne junakinje smo vedno srčno in glasno navijali.

Na Pohorje sem se sicer vselej z največjim veseljem vračal, pa če je šlo za dnevno smučarijo, poletne priprave namiznoteniškega kluba ali pa le ob pogledu iz družinskega vinograda, ko se pred očmi za Ptujskim in Dravskim poljem razgrne v vsej mogočnosti. Čeravno sem sam zgolj rekreativni smučar in sem bil tekmovalno zapisan namiznemu tenisu, občudujem vse slovenske športnice in športnike, ki s trdim delom predano sledijo postavljenim ciljem, imajo najvišje ambicije in dosegajo izjemne rezultate v svetovnem merilu. V športu je vse jasno in običajno ni prostora za iskanje izgovorov. Podobno filozofijo gojijo tudi slovenske podjetnice in podjetniki, ki dosegajo vse boljše rezultate v globalni konkurenci. Vnaprej se veselim časa, ko si bomo tudi v oblastnih strukturah in sistemskih institucijah postavili enake cilje. Da bomo kot družba med najboljšimi na svetu in bomo za to trdo in predano delali, ne pa kot v zadnjem desetletju v glavnem iskali bližnjice in izgovore, zakaj nam ne uspeva, ob tem pa se izogibali odgovornosti za prepočasne spremembe.

Tudi pot, ki si jo je načrtala NLB Skupina, je jasna. Kljub privatizaciji je NLB ostala slovenska banka, katere pogled seže ne le čez Trojane, ampak tudi čez meje na vse trge nekdanje Jugoslavije na zahodnem Balkanu (z izjemo Hrvaške). Smo edini, ki imamo tu sedež, in edini, ki imamo izključni strateški interes v tej regiji. Tu sta glava in srce NLB Skupine, zaradi česar si želimo, da je ta regija uspešna, in si za to na vso moč prizadevamo.

Za to skrbimo na več načinov. Najprej s svojim znanjem in storitvami, usmerjenimi k strankam, s prepoznavanjem priložnosti in potreb lokalnega okolja, z uspešnim poslovanjem ter s promocijo slovenskega gospodarstva. K boljši kakovosti življenja pa prispevamo tudi s širokim naborom družbeno odgovornih aktivnosti s področja humanitarosti, kulture, športa in trajnostnega razvoja. Skrbimo za to, da je z našo pomočjo regija pripravljena na vse, kar sledi. Zakaj? Ker smo tu doma.

A dom za nas ni le točka na zemljevidu. Dom je tam, kjer so ljudje, ki nam pomenijo največ, kjer se dobro počutimo in kjer se izzivov lotevamo z žarom, veseljem in energijo - s takšnim žarom, veseljem in energijo, kot se Zlate lisice vsakokrat loti organizacijska ekipa. Ta je morala letos ob

resnično neugodnih razmerah pokazati še posebno veliko požrtvovalnosti in predanosti, za kar se ji v NLB zahvaljujemo in ji čestitamo. Prepričani smo, da bodo vse od sebe dali tudi v njenem drugem domu, v Kranjski Gori, kamor ji seveda sledimo tudi mi.

Za nas je namreč Zlata lisica več kot le športna prireditev – z njo diha, raste in živi ne samo Maribor, ampak vsa Štajerska in celotna Slovenija. Ponosni smo, da smo se letos kot generalni pokrovitelj pridružili temu tekmovanju, ki je v svoji zgodovini spisalo nešteto nepozabnih smučarskih zgodb. Letošnjo, že 56., bomo tako z veseljem in ponosom spisali skupaj.

Blaž Brodnjak

predsednik uprave NLB, d.d.

**ZLATA LISICA.
56. NEPOZABNIH LISIČJIH ZGODB**

Priloga časnika Večer
Februar 2020

IZDAJATELJ
Časnik Večer, d.o.o.

UREDNIK PRILOGE
Borut Planinšič ml.

PRELOM
Časnik Večer, d.o.o.

ODGOVORNI UREDNIK VEČERA
Matija Stepišnik

DIREKTOR ČASNIKA VEČER, D.O.O.
Uroš Haki

TISK
Delo, d.d., Tiskarsko središče

Prilogo je omogočila NLB, d.d.

1. ZLATA LISICA/1964

LJUBEZEN NA PRVI POGLED

Tako se je začelo: 29. februarja '64, ko so smučarji po svoji tekmi na Pohorju že debatirali o boksu, se je rodila Zlata lisica

■ BORUT PLANINŠIČ ML.

Bil je februar '64. V veži hotela Slavija, centra mariborskega družabnega življenja, se je trlo radovednežev. Eni so nabirali avtograme, drugi zgolj strmeli v še sveže olimpijske junakinje, saj so se le dva tedna prej končale olimpijske igre v Innsbrucku. Maribor je že imel pohorski pokal, tudi mednarodni moški slalom. A tistega leta 1964 je bilo vendarle drugače. Pohorje je dobilo žensko tekmo FIS I A, tekmo najvišjega ranga, kajti svetovni pokal je Mednarodna smučarska zveza zagnala šele dve leti pozneje. To je bila Zlata lisica št. 1, ki je postala železni repertoar svetovnega pokala.

Nabrana dekleta so bila skoraj vsa najboljša, kar jih je premogel smučarski svet. V Mariboru sta se pojavili tudi francoski frajerki, sestre Goitschel: Marielle je v Innsbrucku dobila olimpijski veleslalom, Christine je bila druga, v slalomu sta se zasukali - zlata je bila Christine, srebrna Marielle. Seveda je bila tudi naša najboljša, Majda Ankele, zraven za zlato lisico. Zakaj zlato lisico? Lisica zato, ker jih je na Pohorju veliko in ker je zvita zver, tako kot so ženske zvite, zlata zato, ker bo

zmagovalka okrog vratu dobila pravo zlato lisico, so si rekli očetje tekmovanja, predsednik organizacijskega odbora Dušan Senčar, direktor Pohorske vzpenjače in tvorec pohorskih smučarskih prog Franci Čop ter turistični delavec, prvi napovedovalec, poliglot Marjan Kožuh.

V Slaviji je bila gneča, predstavniki PTT-prometa so se s prireditelji dogovorili o "hitrejši telefonski zvezi z inozemstvom, tako da čakajo tuji poročevalci največ po pol ure na zvezo", je poročal Večer. Na naslovnici je odprtje Zlate lisice na Trgu svobode dobilo častno mesto, zraven je bila vest, da bo slovit Alfred Hitchcock obiskal Jugoslavijo. Poročevalci so izpostavili, da tekmovalci iz inozemstva ne uživajo alkohola, prodajalka cigaret v lobiju Slavije je potožila, da niti kadijo ne, a se je potolažila, da na veliko kupujejo razglednice Maribora in Pohorja, kar je lepa propaganda za mesto.

V trojnem smučarskem programu so bili najprej na vrsti fantje. Vse je natolkel "mladi, simpatični" Jean-Claude Killy. Francoz, ki je bil štiri leta pozneje v Grenoblu trikratni

olimpijski prvak. In ko so moški končali in že debatirali, ali je na drugi strani oceana Cassius Clay res nokavtiral Sonnyja Listona in postal svetovni prvak v boksu, je napočil prelomni, prestopni 29. februar 1964. Slalom za ženske. Rojstvo Zlate lisice!

2. ZLATA LISICA/1965

V živo smo s Pohorja!

Začelo se je s ... problemom. Jugoslovanski smučarski delegati so se na mednarodni sceni strinjali, da bo 2. Zlata lisica sočasno s tekmo v Davosu. Kako uženeš Švicarje? Ne moreš jih. Tako je bila konkurenca na Pohorju močno okrnjena. Toda Maribor in Pohorje sta šla naprej. Pod hotelom Bellevue so leta 1965 postavili prvo tribuno. In Franček Jauk je teden pred prireditvijo v Večer zapisal: "Prispela je tudi prva novinarska prijava. Televizijska. Televizija Ljubljana je namreč akreditirala štiri svoje predstavnike, in sicer Tuga Klasinca kot vodjo prenosov, Tomaža Terčka kot komentatorja, Janeza Slabeta kot vodjo filmskih snemanj in dva snemalca - za zdaj še brez imen." Ja, lisičke so se teden pozneje prvič znašle v televizijskem prenosu. (bpm)

Že takrat so jo zaznamovali pogledi v nebo, bitka z naravo. Več kot 200 ljudi je sodelovalo, delo je bilo zamudno, "saj lahko četvorica na eni rjuhi prinese le okoli 50 kilogramov snega". A uvod z 31 smučarkami iz 13 držav je kljub gosti megli uspel. Kakšnih 2000 navi-

Kakšnih 2000 navijačev je prvi dan romalo gor pod Bellevue.

Foto: Dragiša Modrinjak

jačev je romalo gor pod Bellevue. Zmagala je 18-letna Marielle Goitschel s tako rekordnim naskokom, 4,2 sekunde, da je obveljal do danes. Še isto dopoldne so bili pod Pohorjem prvi izvodi Večera s poročilom in fotografijo zmagovalke. Rezultati so bili neuradni, kajti "v času, ko to poročamo, tekmovalje še traja". Hja, to so bili drugi časi. In dan pozneje, v nedeljo, ko so zaradi odjuge namesto veleslaloma izvedli še en slalom, je bilo še tisoč gledalcev več. Prva pa spet mlajša Goitschlova.

Lisica zato, ker jih je na Pohorju veliko in ker je zvita zver, tako kot so ženske zvite. Zlata zato, ker bo zmagovalka okrog vratu dobila pravo zlato lisico

Belgijko Patricio du Roy de Blicquy je 57 gledalcev, ki so se javili h glasovanju, izbralo za prvo pohorsko mis. Večer pa je pogledal čez mejo in v komentarju šokirano ugotovil, da so avstrijski časniki in televizija poročali o tekmah v ... Kranjski Gori: "Vemo, da so v Avstriji pričeli pravo križarsko vojno proti našemu Pohorju. Nenehoma rotijo svoje ljudi, češ pojdite raje na Semmering ali kamorkoli drugam, samo na to nesrečno Pohorje ne. In vendar so mnogi Avstrijci za vse take in podobne nasvete gluhi." Delegat Mednarodne smučarske zveze, Madžar Emanuel Antal, je pomiril Mariborčane: "Ustvarili ste zavidenja vredno zimskošportno središče." In prva šampionka Marielle Goitschel, velika ljubiteljica pariških avenij, je ekspresno vzljubila Maribor: "Na Partizanski cesti so tako lepe trgovine."

3. ZLATA LISICA/1966

Na pomoč, Lisica kliče

To so bili še časi, ko so se trenerji NK Maribor prek časopisa pozivali svoje nogometaše, kdaj naj pridejo na prvi trening v letu. Zakaj potemtakem ne bi na pomoč prek Večera klicala Zlata lisica: "Teptači, pozor! Pridite nam na pomoč pri pripravi proge. Ponudili vam bomo brezplačno hrano, vstopnici za tekmo in vožnjo z vzpenjačo." Veleslalom so zaradi pomanjkanja snega morali odpovedati.

Za slalom ga je bilo toliko, da se je nadenj vsula vojska teptačev. Takrat je postalo jasno, da lahko Lisica živi le ob simbiozi vseh v mestu, še leta in desetletja pozneje je bilo volonterstvo v mrzlih nočeh in jutrih temelj bitk za mariborski spektakel. **(bpm)**

4. ZLATA LISICA/1967

Izdajalsko tehtanje v eldoradu

Da je Mariborsko Pohorje pozimi smučarski eldorado, največje smučarsko središče pri nas, je bilo znano že v rajni Jugoslaviji. Zato so si v Mariboru močno prizadevali za zgraditev cest, s katerimi bi povezali pohorska smučišča. Ob tedanji turistični cesti od Hoč mimo Poštarskega in Železničarskega doma do zgornje postaje vzpenjače je bila načrtovana tudi povezava Mariborskega Pohorja s cesto Maribor-Pohorje-Ruše-Maribor. Kako se smučarke sladkajo, so skušali tudi propagandisti Šumija, ki so zmagovalki namenili toliko dobrot, kolikor je tehtala. Zmagovalka Marie France Jeangeorges je na cilju veleslaloma izjavila, da ima 60 kilogramov, na podelitvi nagrad pa se je med tehtanjem izkazalo, da jih ima še najmanj deset več. Toda zaradi tako slastne nagrade se vseeno ni še dodatno zredila. Ponoči so ji namreč vseh 70 kilogramov sladkarij ukradli! **(zg)**

5. ZLATA LISICA/1968

Pingpong v Slaviji

Veste, katera smučarka je na slalomski tekmi za zlato lisico leta 1968, na kateri je bil start ob zgornji postaji sedežnice in cilj na Trikotni jasi, osvojila zadnje, 22. mesto? Nemka Rosi Mittermaier. Smučarka, ki je pozneje postala trikratna olimpijska zmagovalka! Pred njo sta se uvrstili celo dve Mariborčanki, ki sta bili tudi najboljši v naši reprezentanci: Draga Žuraj je osvojila 17. mesto, Tanja Cizej 20. Mittermaierjeva je bila v veleslalomu veliko boljša, osvojila je šesto mesto. Posebnost tekmovanja je bilo žrebanje startnih števil v posebni sobi tedanjega hotela Slavija. Prireditelji so pripravili 85 pingpong žogic, označenih s številkami od 1 do 85 - toliko je bilo namreč prijavljenih tekmovalk. **(zg)**

7. ZLATA LISICA/1970

BONBONOV JE HITRO ZMANJKALO

Leto, ko je Lisica svetovni pokal postala: Draga Žuraj, Branikova rekorderka, o nenavadni nagradi in senzaciji tedaj še neznane Annemarie Pröll

■ ZMAGO GOMZI

Mariborčanka Draga Žuraj je veljala za zelo obetavno smučarko. Na svoji Zlati lisici je nastopila v letih 1966, 1968, 1969 in 1970, ko je ta postala tekma svetovnega pokala. "Po letu 1964, ko je trener v SK Branik postal priznani smučarski strokovnjak Filip Gartner, sem zelo napredovala in uspešno nastopala na tekmovanjih po Sloveniji in v tujini. Leta '66 pa sem dočkala krstni nastop na Zlati lisici. Takrat sta bili dve slalomske tekmi, eno sem končala na 15. mestu, drugo na 25.," se prvega nastopa na Lisici spominja Mariborčanka, ki je med letoma 1966 in 1973 veljala za eno naših najboljših smučark.

"Leta 1967 zaradi poškodbe na Pohorju nisem tekmovala, leta 1968 sem v slalomu osvojila 17. mesto, v veleslalomu 57., leta 1969 pa 24. mesto v slalomu in 33. v veleslalomu. Leta 1970, ko sem zadnjič tekmovala na Zlati lisici, sem bila v slalomu 24., v veleslalomu 52., za največje presenečenje pa je z zmago v veleslalomu poskrbela 17-letna Avstrijka Annemarie Pröll," se še

spominja Žurajeva. In ni pozabila zvestih navijačev: "Ob progi se jih je vselej zbralo veliko, še zdaj se spominim njihovih glasnih klicev: Draga, Draga, Draga!"

Da bi se čim bolj približala najboljšim smučarkam sveta, je večkrat trenirala z avstrijsko reprezentanco. "V tistih letih so bile reprezentančne priprave le nekajdnevne,

"Draga, Draga, Draga!"

sicer pa smo se reprezentantke iz Maribora pripravljale v sklopu treningov SK Branik, občasno pa tudi z najboljšimi Avstrijkami," pove sogovornica, rekorderka med smučarkami Branika po osvojenih naslovih državne prvakinja med mladinkami in članicami - osvojila jih je kar trinajst, in to v vseh disciplinah. Morda bi jih še več, če njene športne poti ne bi zaznamovale poškodbe. "Prvič sem

6. ZLATA LISICA/1969

Načrtovana finančna injekcija

Nagli razvoj turizma na Mariborskem Pohorju je spodbudil mariborski mestni svet, da je na dnevni red ene izmed decembrskih sej leta 1968 uvrstil razpravo o potrebi po finančni injekciji mariborskemu turističnemu skladu. Turistično gospodarstvo v Mariboru je bilo kljub številnim prizadevanjem peščice turističnih delavcev še vedno občinski pastorek. S finančno injekcijo naj bi zgradili vlečnico Stolp z novimi smučišči, posodobili pohorsko vzpenjačo, zgradili več privlačnih gostinskih lokalov ob smučiščih ter uredili pohorske ceste in komunalne naprave. Razpravo so sklenili z ugotovitvijo, da ja skrajni čas, da turistično gospodarstvo v mariborski občini dobi pravo veljavo. Lisica pa je uspela kljub dežju in vetru, snegu in megli, kljub dvema kamerama TV Ljubljana, ki sta zatajili. **(zg)**

se poškodovala leta 1967 v Italiji, drugič 1969. v Franciji, v Val d'Iseru, tretjič leta 1970 spet v Italiji, v Livignu, ko sem se na treningu smuka zaletela v drevo, si zlomila golenici obeh nog in utrpela še druge poškodbe."

Za dosežke na tekmovanjih doma in v tujini so naše smučarke običajno dobile kakšno praktično nagrado, denarno zelo redko. Žurajeva se spominja dveh nagrad, ki ju je dobila

na Zlati lisici. "Na eni sem kot najboljša med jugoslovanskimi smučarkami dobila zlato zapestnico Zlatarne Celje, izročil mi jo je tedanji zvezni kapetan reprezentance in predsednik SK Branik Dušan Senčar. Z drugo nagrado, bolj darilom, so me presenetili prireditelji. Dobila sem 50 kilogramov bonbonov - toliko sem namreč tehtala -, ki sem jih nato v glavnem razdelila sošolcem vrtnarske šole v Celju, sosedom in prijateljem.

Draga Žuraj je bila najboljša smučarka v mladinski kategoriji. 📷

Foto: Arhiv Večera

Hitro jih je zmanjkalo," se spominja Žurajeva, ki je že nekaj let v pokoju, mladosten videz pa ohranja z delom v družinski vrtnariji na Radvanjski cesti v Mariboru.

8. ZLATA LISICA/1971

Srečno in zdravo, lisičke!

Gor in dol, levo in desno po koledarju so pri FIS skozi zgodovino premikali Lisico. Eden bolj legendarnih terminov je bil novoletni. In leta 1971 so imele lisičke prvo mariborsko silvestrovanje na progi. Z muko pripravljeni progi, seveda, ko pa so prireditelji sneg na kup nosili s celega Pohorja. Nanosili so ga 420 ton, potem pa se je narava spet poigrala z njimi in na pripravljeno progo je začelo divje snežiti. Še en mejnik:

tistega januarja je Lisica prvič šla v evrovizijski prenos. Američani so zvedavim Pohorcem kazali tehnološko čudo, prenosno kamero, v svet pa so šli posnetki vnovične zmagovalke slaloma Annemarie Pröll. Po slavu je s Filipom Gartnerjem, takrat še trenerjem Slovenk, ne Avstrijk, odšla v vrtnarijo na Radvanjski cesti na obisk h kolegici Dragi Žuraj, ki je ležala doma z nogo v mavcu. **(bpm)**

HORUK IN HURA, ALFI IN MARJANA

Ko zazvenijo fanfare, lisičkina himna ter glasova Alfija Nipiča in Marjane Deržaj, je praznik

■ DENIS ŽIVČEC

Ne glede na to, kako vroče nam je že v bundah, kako preveč prijazno sonce boža pohorsko strmino in kakšna je trenutna forma slovenskih smučark - ko se pod Pohorjem zaslišijo prvi takti skladbe Horuk in hura, tekma postane slovesnost. Prsi napolni migetanje pričakovanja in vselej nekaj nostalgije. Leta 1972, davno pred njegovo Tam, kjer se Pohorje vidi, je lisičkino himno prvič zapel Alfi Nipič in ob njem nepozabna Marjana Deržaj. Idejo zanjo je dal večerovec Peter Kancler, avtor glasbe in besedila je Vinko Šimek, ki je mnogo let kasneje priznal: "Senčar mi je izplačal 400 tisoč dinarjev honorarja, kar je bilo takrat nekaj blaznega!" Za Alfija Nipiča je petje Horuk in hura še danes posebno doživetje, polno spominov.

"Marjana Deržaj je še danes zame prva dama Slovenske popevke, ob Jelki Cvetežar. Skladbo smo z big bandom posneli v studiu 14 Radia Ljubljana, ki je bil takrat edini studio, v katerem se je sploh dalo snemati glasbo, pa tudi TV Ljubljana je prenašala Zlato lisico. Predlagal sem, da se pesem začne s fanfarami, da bi zvenela bolj himnično. Še danes jih na Zlati lisici slišimo," se spominja legendarni pevec. "Marjane ni več, sem pa pesem sam posnel v

modernejši različici, skupaj z Martinom Lesjakom, Stayercproduction, in na Zlati lisici naj bi jo zapel tudi letos," doda.

Njegova vez s tekmovanjem je močna, družinska. "Nekoč je moj svak Franjo Poljšak bil krznar na Koroški cesti in je zmagovalki podaril pravo lisico, tisto za okoli vratu. Takrat se je to še

"Marjana se je v Maribor vozila z vlakom. Na terasi Slavije naju je spremljal bend Slavija 5. Zlato lisico je imela res rada"

dalo. Moj prispevek je bila Horuk in hura, ki sem jo pel na prizorišču in v hotelu Slavija, ki je bil takrat središče družabnega dogajanja ob Zlati lisici. To je bil najimenitnejši hotel daleč naokoli, v njem sta bila v času tekme tudi tiskovno središče in center Smučarskega kluba Branik," pripoveduje Nipič. Je Marjana Deržaj, čeravno Ljubljanka, dobro začutila lisičkin duh? "Je. Vsi glasbeni ambasadorji, ki čutimo

Alfi Nipič je bil v sedemdesetih zvezdnik hotela Slavija. Foto: Arhiv Večera

nekaj do Slovenije, ga čutimo. Marjana se je v Maribor vozila z vlakom, ki je nasploh bil njeno priljubljeno prevozno sredstvo. Na terasi Slavije naju je prvih pet let spremljal bend Slavija 5. Zlato lisico je imela res rada," dodaja.

Pa kakšna anekdota s snemanja Horuk in hura iz studia 14? "Štos je bil v tem, da je v pesmi ogromno imen takratnih smučark in z Marjano sva se morala zelo zbrati. Spraševala sva se, katera je že prva, druga, tretja ... Morala sva v garderobo in tekst prebrati večkrat, pa je šlo," se nasmehne pevec. "Upam, da bo Zlata lisica ostala v Mariboru, saj gre za ponarodelo prireditve. V mojem srcu je Pohorje še vedno prvi hrib v življenju, že v osnovni šoli smo nanj hodili, in pomeni mi veliko, tako kot Zlata lisica. Lani sem na Pohorju tudi dopustoval. Cena je bila ugodna in vsak dan sem zjutraj hodil do Mariborske koče in nazaj. Posebno doživetje. Svoje goste še danes včasih peljem na tisoč metrov nadmorske višine na kavo," pravi Alfi Nipič.

Prvič od doma

V Mariboru je bilo konec januarja tako toplo in suho, da je bila prva selitev Zlate lisice neizbežna. Šla je v Badgastein. Avstrijska televizija je pripravila prenos, badgasteinski smučarski delavci so poskrbeli za tehnično izvedbo, organizacija pa je ostala v mariborskih rokah. Startne številke so bile mariborske, zastavice na vratih prav tako, uradni bilten po tekmi je izšel v obeh jezikih. Talis je vzdušje oplemenitil s slivovka partijem. Fabienne Serrat se je dan pred tekmo ustavila pred izložbo, v kateri so bile razstavljene lisice: "Ena mora biti moja!" In bila je. Franci Čop je takrat izjavil: "Skrajni čas je, da pričnemo misliti na rezervne proge pri Arehu in Ribniški koči." (dež)

Lisica za olimpijske ambicije

Selitev z zgodovinskimi posledicami. Leta 1975, 13. januarja, so na seji organizacijskega odbora Zlate lisice sprejeli odločitev o selitvi na Jahorino. Branikovci so najbolj svetovljansko jugoslovansko smučarsko tekmovanje pripeljali v Sarajevo. Snega je bilo dovolj, proge so bile pripravljene, saj so Sarajevčani takrat organizirali tekmo evropskega pokala. V mestu ob Miljacki se je prebujala olimpijska ambicija, ki se je leta 1984 tudi uresničila. Prekaljeni organizatorji se spominjajo, da so Avstrijci takrat poskušali jahorinsko Lisico minirati. Zmagala je Senčarjeva, Adrijan pilot Majcen pa je svojo devetko s smučarkami prvič popeljal na Baščaršijo. (dež)

VEČER in *Jr. Horowitz* predstavljata strip po scenariju Berta Kleinbergerja:

1973

ali
**NAJBOLJ
ZA
LIŠICA VSEH ČASOV**

* To pomeni le: "zaguljena", "zahtevna", "zapletena" ali "zabavna" - nič umazanega!

Ljudska pesem poje:
**"Lisička je prav
zvita zver."**
Lisica leta 1973
je bila pa še
posebej zvita.
Gremo po vrsti.

Najprej jo je
zagodel sneg.

Snega je bilo tako
malo, da smo morali
vsak gram polivati!

Potem je bil tu
makedonski
kameraman.

Plesni špičaki!

Zdrsnilo mu je na startu, po
trebuhu je pridrsal do cilja.

Mož je bil le prva
žrtev proge, ki jo je
zakoličil legendarni
smučarski trener
Filip Gartner!

**Rojen na Gorenjskem,
študiral v Mariboru!**

O, was für
ein Rätsel!

**Vratca št. 46 so bila
nerešljiva uganka za več
kot tričetrt smučark.**

Verdammt
nochmal!³

Mein Gott!²

**Posebno jezne so
bile Avstrijke!**

Tako je prvi dan
slalom zvozilo le
14 tekmovalk!
Naslednji dan je za
dramo poskrbel
Avstrijec.

Tehnični delegat FIS
Karl Senger nikakor ni
hotel dovoliti starta
veleslalomu.

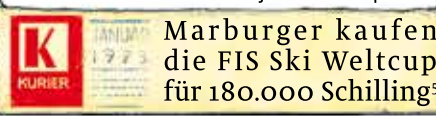
**Unter diesen
Bedingungen ist
das Skirennen
nicht möglich!**⁴

Po progi, ob kateri so za varnost
naložili za šest tovarnjakov slame,
so se pred nekaj tisoč razočaranimi
gledalci spustile le Slovenke.

Tekma s toliko zapleti in popolnim
porazom Avstrijk je bila naslednji dan
vodilna tema v avstrijskih časopisih.

Strasti so se počasi le pomirile.
Nekaj let kasneje je Filip Gartner
postal trener prav teh avstrijskih
tekmovalk, ki jih je jezila
njegova proga.

KONEC

1: Mater, kakšna zapletena reč! | 2: Moj bog! | 3: Tristo kosmatih! | 4: V takšnih razmerah je tekmovalje nemogoče! | 5: Mariborčani pri FIS kupili svetovni pokal za 180 tisoč šilingov

13. ZLATA LISICA/1976

LISIČKE SO DOBILE BARVO

Eno leto v avstrijski Bad Gastein, drugo leto na Jahorino, tretje leto pa ... prvič Kranjska Gora. Leta 1976, ko je bilo na vrsti 13. tekmovanje za zlato lisico, prirediteljem vremenske razmere spet niso bile naklonjene. Lisičke bi se morale spopasti 25. in 26. januarja, proga pa še ni bila dovolj zasnežena, da bi na njej lahko izpeljali tekmovanje. Prireditelji so v Maribor nekaj dni pred tekmovanjem pripeljali Elanov snežni top, a ker ta ni nabruhal dovolj snega, so pripeljali še top iz Švice, nato še top iz

Avstrije. A vse zaman. Narava je bila močnejša. Organizacijski komite Zlate lisice se je odločil, da se seli v Kranjsko Goro. Tam je bilo več snega kot na Pohorju, kljub temu je bilo veliko dela za pripravo proge pod Vitrancem. Iz Maribora je na Gorenjsko odpotovalo 40 smučarskih delavcev, ki so ob pomoči kranjskogorskih kolegov progo pripravili tako dobro, da je zdržala najprej veleslalomsko in nato še slalomsko preizkušnjo. TV Ljubljana je Lisico prvič prenašala v barvah. **(zg)**

40

smučarskih delavcev je iz Maribora odpotovalo na Gorenjsko, ob pomoči kranjskogorskih kolegov so progo pripravili tako dobro, da je zdržala vse.

 Tone Vogrinec je v sedemdesetih začel trenersko kariero.
Foto: Dragiša Modrinjak

14. ZLATA LISICA/1977

Po treh letih skakljanja spet doma

Po treh letih tavanja po drugih smučiščih se je Zlata lisica leta 1977 končno vrnila domov. Pohorci so si že nekaj dni pred tekmovanjem, ki je bilo načrtovano za 1. in 2. februar, meli dlani, saj je bilo na terenih pod hotelom Bellevue vse nared. Na progi je bilo od 30 do 50 centimetrov snežne podlage, ki so jo utrjevali s snežnim cementom. Da se ob napovedani otoplitvi ne bi stanjšala, so jo v dolžini 250 metrov še pokrili s štiri metre širokimi in osem metrov dolgimi polivinilastimi trakovi. Tekmovanje je potekalo na zadovoljstvo prirediteljev in skoraj vseh smučark, le Hanni Wenzel, ki se je poškodovala, ni mogla slutiti, kako srečno prizorišče bo zanj v letih zatem postal Maribor. Večerov novinar Peter Kancler je v komentarju med drugim zapisal: "Zlata lisica se je slednjič vrnila v svoj blog, od koder je 29. februarja 1964 prvič skočila v širni svet ..." **(zg)**

15. ZLATA LISICA/1978

Japonci so prišli z lisjaki

Tudi v letu 1978, ko so bile priprave na že 15. tekmovanje za Zlato lisico v polnem teku, prirediteljem vreme ni bilo najbolj naklonjeno. A so imeli na zalogi dovolj snega, da bi ga v primeru morebitne otoplitve navozili na progo. Toda pet dni pred prireditvijo je zapadlo približno 30 centimetrov snega. Zaradi tega so se odločili, da bo tekmovanje na spodnjem delu pohorske poseke s ciljem v dolini. Progo so morali dodatno utrditi, pri čemer so jim pomagali vojaki, in nanjo politi približno 500 tisoč litrov vode, da je bila nared. Dolga je bila 510 metrov, start je bil 480 metrov nad morjem, cilj pa na 320 metrih nadmorske višine, s čimer je bil najnižji na tekmovanjih za svetovni pokal. Med najbolj smešne pripetljaje iz leta 1978 pa sodi tisti z Japonci, ki so prijavi tako čudno ekipo, da organizatorji niti ene tekmovalke niso našli v biltenu FIS. Po dolgem iskanju se jim je končno posvetilo - Japonci so se zmotili in za 15. Zlato lisico prijavi svojo moško ekipo. Starta jim seveda niso dovolili ... **(zg)**

POTREBUJEŠ BATALJON? OB ENAJSTIH PRIDE!

Kako je Filip Gartner za pohorski čudež zahteval bataljon vajakov in ga tudi dobil

■ ZMAGO GOMZI

Filip Gartner je eden najbolj znanih in priznanih smučarskih delavcev v Sloveniji in tudi zunaj njenih meja. Globok pečat je pustil tudi v mariborskem SK Branik, v katerem je deloval od leta 1964 do 1978, ko je postal trener jugoslovanske reprezentance in pozneje nekaterih tujih reprezentanc. Z njegovim imenom je tesno povezano tudi tekmovalstvo za Zlato lisico. In prav leta 1979 so naše smučarke pod njegovim vodstvom v Mariboru prvič osvojile točke za svetovni pokal, vse v slalomu: Anja Zavadlav za 20. mesto, Metka Jerman za 21. in Bojana Dornig za 25. mesto.

"Leta 1964 sem kot izgrajeni trener, učitelj, vaditelj, trener smučanja in organizator tekem prišel na študij v Maribor in v SK Branik so me

pregovorili v sodelovanje. Dali so mi izjemno nadarjeno skupino smučarjev in smučark, med njimi Drago Žuraj, Milenko Pirnat, Tanjo Cizej in Ilko Čerpes. Vse so se razvile v odlične smučarke, uspešno so tekmovali v tujini in doma, tudi na Zlati lisici," o prvih letih dela v SK Branik pravi 80-letni Filip Gartner.

"Dekleta so bila zelo delovna in motivirana, tekme za Zlato lisico so bile zanje velik izziv in priznanje, da so lahko smučale v družbi najboljših na svetu. Trenirali smo na strmini pod hotelom Bellevue, snega je bilo običajno dovolj, če ga ni bilo, smo se na treninge odpravili v Avstrijo, za kar je imel največ zaslug Dušan Senčar, ki je kot uveljavljen mož v FIS imel tesna poznanstva. Dekleta so bila na tekmah

"Čeprav sem član SK Branik in živim v Mariboru, prirediteljem nikoli nisem pogledal skozi prste"

za Zlato lisico zelo uspešna. Boljših rezultatov skorajda niso mogle dosežati. Izraza 'na tekmi bi rada smučala tako, kot smučam na treningu' takrat nismo poznali. Smučarke so v mislih imele le to, da morajo smučati najboljše, kar zmorejo," razloži Gartner.

Veliko izkušenj ima tudi kot postavljevalec prog, tudi na Zlati lisici. "To je zahtevno in odgovorno delo, ki terja dobro poznavanje proge, zgledivati se mora tudi po drugih postavljalcih, najpomembnejše je, da progo postavi tako, da smučarkam ustreza," pojasni. "Mnogi menijo, da je proga, ki jo postavi trener, prednost za smučarke, ki jih postavljevalec trenira, a nisem tega mnenja. Lahko je celo psihološka ovira, zato je smučarke treba pripraviti na to, da nimajo prednosti," doda Gartner, ki je bil dolga leta sodelavec FIS: "Po letu 2002, ko sem se upokojil, sem deloval kot snežni kontrolor, to vlogo sem opravljal tudi pred tekmami za Zlato lisico. Čeprav sem član SK Branik in živim v Mariboru, prirediteljem nikoli nisem pogledal skozi prste."

Gartner se je spomnil še zanimivega dogodka ... "Pred eno od Zlatih lisic v dolini ni bilo dovolj snega, zato smo progo pripravili pod hotelom Bellevue. Toda čez noč ga je zapadlo pol metra in Dušan Senčar mi je dejal: 'Tekma bo v dolini.' Ne bo šlo, sem mu odvrnil. 'Kaj potrebuješ, da bo šlo?' Bataljon vojske! 'Ob 11. uri ga imaš.' In tekma je bila v dolini."

Pod vodstvom Filipa Gartnerja so naše smučarke na Pohorju prvič osvojile točke za svetovni pokal, Gartner pa je pozneje prevzel Avstrijeke. Foto: Arhiv Večera

17. ZLATA LISICA/1980

VOJAKI KOT IZVIDNICA BALKANA

Andrej Rečnik o uradnih začetkih svojega opusa na Zlati lisici, ki ga še ni konec

■ BOJAN BAUMAN

Za 17. Zlato lisico na Mariborskem Pohorju je bilo snega dovolj, a otoplitev je dodobra zmehčala progo. Spet so Pohorci angažirali vojsko iz kadetnice; vojaki so večkrat prehodili celotno traso pod Bellevuejem in sneg na prizorišču konzervirali. Zmagala je legendarna Hanni Wenzel. Ko so Perrine Pelen vprašali, koliko je ta vikend zaslužila s smučanjem, je Večerovi novinarki Jelki Šprogar odgovorila: "Zaslužki? Česa ne poveste!"

Za tekmovalno progo so takrat že skrbeli - Rečniki. Zvonko je proge teptal z ratrakom. Ker je bil na Pohorju zaposlen, ni niti mogel niti hotel zavrniti odgovornosti pri pripravi Zlate lisice. Za desno roko je imenoval brata Draga. Priključil se jima je Andrej, ki je bil ravno na služenju vojaškega roka. "Tisto leto sem uradno prvič pomagal bratoma pri pripravi proge za Zlato lisico. Vojsko sem služil v Mariboru, bil sem referent za šport, zato se mi ni bilo treba skrivati. Vojska je bila takrat del prireditve. V tehnični

odbor smo imenovali zastavnika Trifunovića. Ko je dobil naročilo, da je treba 'preštampati' progo, je šel do nadrejenih. Ni bilo težav, ker je bil šef kasarne Slovenec - s poslušom za Zlato lisico," razlaga Andrej Rečnik.

Zastavnik je vojsko pripeljal pod Pohorje, običajno je bilo vojakov, ki so dobili izhod iz kasarne, več kot sto. "Mi smo jih z gondolo spravili do Bellevueja. Na vrhu 'fiske' so se postavili v vrsto po šest. Po pravilih Mednarodne smučarske zveze so bile takrat proge speljane samo neposredno ob vratcih, štiri metre na široko. Vojaki so se prišli za opasače in - 'štamfali' proti dolini. Imeli smo skupinovodje, ki so poskrbeli, da na progi niso naredili več škode kot koristi. Niso smeli samo drsati po snegu. S petami so morali sneg utrditi. S škornji so tako naredili luknje v progi. Zatem so vajo ponovili. V treh urah so delo opravili in za kosilo so bili spet v kasarni. Mi smo v luknje na progi po potrebi

Običajno je bilo vojakov, ki so dobili izhod iz kasarne, več kot sto

18. ZLATA LISICA/1981

A bomo zdaj še plačevali?

Ob progo so postavili prve topove, sneg so na progo vozili z Areha in so ga ročno nanašali na kopna mesta. Trud je bil delno poplačan, izpeljali so veleslalom. Potem je do takrat že trikratna zmagovalka Pohorja Hanni Wenzel nagovorila sotekmovalke k štrajku. Njeno zamisel so na koncu uresničili trenerji ekip, ki so sestavljali strokovno žirijo - bilo je 3:1 za odpoved tekme. Tako kot leta 1973 so se po slalomski progi znova spustile samo Slovenke. Dušan Šober iz organizacijskega odbora je bil ogorčen: "Kmalu bomo morali začeti plačevati tekmovalkam, da bodo izvolile tekmovati." (bb)

nalili vodo in to nato zgladili s snegom," se spomni Rečnik.

Vode je bilo na Pohorju zmeraj v izobilju. A neposredno ob progi ni bilo nobenega zajetja. Vodo je bilo treba tja pripeljati. "Črpalke smo na progo vlačili kar od Trikotne jase. Nekaj vode smo dobili tudi iz pip hotela Bellevue. Samo tiste vode je kmalu zmanjkalo in gostje hotela so kak popoldan

Za 17. Zlato lisico je bilo snega dovolj, a otoplitev je dodobra zmehčala progo. Foto: Andrej Rečnik

preživeli ob suhih pipah," se predhodnice sedanjega načina urejanja proge z injiciranjem vode v sneg (balken) spominja Andrej Rečnik.

19. ZLATA LISICA/1982

Ena nora pohorska

Na silvestrovo smo v Večeru še zapisali: "Pozdravljena, 19. Zlata lisica!" Brez ene same besede dvoma, brez ene same napovedi boja za progo. Seveda, če pa je tako lepo kazalo ... V prvi številki Večera v letu 1982 pa je pisalo: "19. Zlata lisica, čeprav brez napovedane veleslalomске tekme, je bila rešena!" In kaj vse se je zgodilo vmes?! Dan pred silvestrom je zapihal topel južni veter, ki je vso noč kar vidno pobiral sneg na progi. Še celo veliki kupi snega, ki so jih pripravili "za vsak primer", so stekli. Dušan Senčar je sprejel eno najbolj noro-drznih odločitev: "Selimo se na zgornjo progo, pod hotel Bellevue!" **(bb)**

20. ZLATA LISICA/1983

Težka, pretežka, Gartnerjeva

Jubilejna, 20. Zlata lisica je bila spet na "fiski", pod zgornjo postajo gondole. Spet so na progo nanašali sneg, dvanajst tisoč kubičnih metrov, ki so jih zalili s 60 tisoč litri vode. Nato je začelo snežiti. Proga je bila strma, celo za nekatere trenerje - prestrma. Jean Pierre Fournier (Švica): "Proga je odločno pretežka za ženske." Pavel Stasny (Češkoslovaška): "Proga je težka, ne morem pa reči, da je pretežka." Franz Wolf (Avstrija): "Še za moške je teren pretežek." Filip Gartner (Jugoslavija): "Je to sploh kakšna tekma, ko na položnem terenu tudi tekmovalke s številkami nad 40 dosegajo odlične čase?" **(bb)**

21. ZLATA LISICA/1984

Take ni nikjer na svetu

Pri 15 letih je Mateja Svet že drugič tekmovala na Zlati lisici. Tokrat ji je uspelo pripeljati v cilj in osvojila je 15. mesto. Kasnejša šampionka je v cilju govorila s Večerovim poročevalcem Mirkom Lorencijem: "Po naravi nisem optimistka, zato tudi ne maram razmišljati o visokih ciljih. Ne bi bila rada kdaj kasneje preveč razočarana. Kolikor bo šlo, bo šlo." Nekaj let zatem je postala prva Slovenka, ki je osvojila Zlato lisico. Ivan Sevcnikar, vodja tekmovalstva, je našel lepe besede za novo prizorišče tekem: "Takšne proge, kot je tukaj za hotelom Habakuk, ni nikjer na svetu. Cilj je na višini 325 metrov in le slaba dva kilometra stran od vinogradov, kjer raste odlični pekrčan." **(bb)**

22. ZLATA LISICA/1985

Križaj le za gledalce

Pet dni pred tekmo so Pohorci preklicali dan prej napovedano selitev v Kranjsko Goro. V Mariboru je zapadel sneg. Tekma bo doma, so napovedali organizatorji, in navijači so se odzvali. Na progi so dominirale Švicarke, Michela Figini je dobila veleslalom, s slalomskimi količki pa je najbolje opravila Erika Hess. Na seznamu pohorskih zmagovalcev bi se tistega leta moralo znajti še moško ime. Čeprav so teden pred lisičjim vikendom Mariborčani še čakali na sneg, so na koncu dobili tri tekme. Moški slalom za svetovni pokal se je iz bolgarskega Borovca preselil pod Pohorje. Več kot 15 tisoč gledalcev je čakalo na Bojana Križaja, Roka Petroviča, Ingemarja Stenmarka, Marca Girardellija ... A zaradi nočnega dežja se je led na progi začel topiti. Glas so dvignili trenerji, oglasili so se tekmovalci, moška tekma pa je odpadla. Da bi nekoliko pomirili gledalce, so se po progi spustili vsaj tekmovalci iz prve jakostne skupine, Mariborčani so tako le videli najboljše smučarje sveta. Nekaj dni kasneje so Slovenci dominirali na tekmi za balkanski pokal. Na stopničke so se uvrstili Bojan Križaj, Rok Petrovič in Jure Franko. **(mark)**

23. ZLATA LISICA/1986

Začetek najlepše romance

Leta 1986 je Maribor dobil še eno novost: Lisičkin koncert. V hitro razprodano dvorano Tabor so vabili Tereza Kesovija, New Swing Quartet, Edvin Fliser, da so še običajni občani imeli nekaj od lisičjega zakulisja in glamurja. Na drugem koncu mesta, na pohorskem snegu, pa je prvič zmagoslavno zaplesala Vreni Schneider. Dobila je svoj prvi slalom za zlato lisico od šestih, začela se je legenda, ki se do današnjih dni nadaljuje z ljubeznijo med Švicarko in Pohorjem. Še ena ljubezenska zgodba tistega leta, še ena legenda Zlate lisice ... Trener Jacques Reymond je priznal, da je zaljubljen v Eriko Hess. "Toda zato na treningu nima privilegijev," je zatrdil. **(bpm)**

24. ZLATA LISICA/1987

VINAGOVA KLET, KDAJ SPET?

Včasih se je dan na Lisici končal drugo jutro, ko je zmanjkalo Lisičkinega vina. Zato cilj ni bil pri Areni, temveč na Trgu svobode

■ UROŠ MENCINGER

Katja Koren je deset dni pred tekmo bolna ležala doma, s kroničnim bronhitisom in zagnojeno pljuči. Večer pred slalomom pa je nato prišla v Vinagovo klet v hokejski opremi. Če pa je bil pust ... Drugi dan je bila v slalomu druga!

Današnje smučarske zvezdnice ne vedo več, da je v Mariboru nekoč od Zlate lisice bolj slovela le še Vinagova klet. No, najde se tudi izjema, ker ji je povedala mama, ki je tam plesala med sodi in zmagovala na Pohorju še pred Katjo. Vinagova klet, kdaj spet? Te strme stopnice, na dnu katerih te je ob Vitkovih zvokih pozdravila Alahova (Vlado

Arhar) trobenta, ne manjkajo le tistim, ki se jim je pred tem uspelo v nepopisni gneči brez akreditacije izmuzniti strogemu Peskovemu nadzoru (Ivo Pesek) pri vratih, temveč takšno vzdušje, ki ne pozna razlike med tekmovalkami, trenerji, serviserji, novinarji, organizatorji, navijači in lokalnimi (ne)pomembneži, manjka celotnemu smučarskemu svetovnemu pokalu.

Ko smučarka danes stoji na startu, ko ji ura odšteva zadnje sekunde, zagleda v globini pod seboj grozd vrat, ki jo bo trenutno zatem posrkal vase. Proga, ki jo mora premagati, je kot vinograd, skozi katerega mora zavijugati tako, kot se grozdni trsi ovijajo okrog svojih količkov. Ko se danes opre s palicami v sneg, globoko počepne in se nato

 Foto: Boris Vugrinec

požene med količke, kot bi jo gnala grozdna energija, vidi pred seboj le cilj. A včasih ta ni bil že spodaj pri Areni ...

Včasih so smučarke že na startu videle, da je na nasprotnem bregu, ki sploh ni dosti nižji, še več in lepše poravnanih količkov, ki imajo vsa leta že enak problem kot Zlata lisica. Ona nima mraza za topove, Pekrska gorca pa za ledeno trgatev. Včasih se dan na Lisici namreč ni končal, ko so zmagovalke slaloma dale izjave, zmagovalci šotora pa šli spat.

Končal se je drugo jutro, ko je v Vinagovi kleti zmanjkalo Lisičkinega vina. Zato cilj ni bil pri Areni, temveč na Trgu svobode!

Zlata lisica in Vinagovo vino sta bila tesno povezana že od prve Lisice. Na prvi tekmi sicer še ni bilo sprejema v Vinagovi kleti, so pa smučarke, trenerji, novinarji že takrat po obisku Vinagove degustacijske sobe sporočili: "Nepozabno!" Zato je bil znak lisičke na Vinagovih nalepkah smučarske polnitve že od vsega začetka tekmovanja za zlato lisico.

Najprej je bil pekrčan, potem mariborčan, in v najboljših letih, ko sta bila kot dve tekmi, slalom in veleslalom, v Vinagovi kleti dva sprejema, eden za uradne goste, drugi pa za tiste, brez katerih ni nobene Lisice, so napolnili kar po 190 tisoč steklenic Lisičkinega letnika!

"Pogrešamo Maribor - zaradi vinske kleti. To je enkratno doživetje!"

Vseeno pa se je začelo tako, da je bila prva leta v kleti še prava vinska degustacija, na kateri so smučarke in njihovi spremljevalci preizkusili po pet sort vina. Toda ker je klet postala tako popularna in tako množična in ker so Vitki tako veselo igrali, je od degustacije ostalo le Lisičkino vino. Toda prav v tem je bil takrat čar Zlate Lisice v primerjavi z drugimi tekmami: v družabnosti, gostoljub-

Današnje smučarske zvezdnice ne vedo več, da je v Mariboru nekoč bolj od Zlate lisice slovela le še Vinagova klet. Foto: Igor Napast

nosti, spontanosti! Lahko bi sicer dodali še iznajdljivost. Dušan Senčar je vedno določil dva največja korenjaka za vratarja Vinagove kleti in v Dravskih tiskarnah so vedno natisnili le 250 vabil, toda v kleti je bilo vsako leto novo rekordno število, 500 leta 1987 pa potem 600, 700. Pa še potem ni počila klet, temveč Vinag.

Čprav jih je pod Bellevuejem vsako leto čakala najhujša in najbolj poledenela strmina, so smučarke prav zaradi gostoljubnosti in družabnosti vselej rade prihajale v Maribor. Njihovi spremljevalci pa še bolj! "Dan se je za tiste, ki jim je Zlata lisica predvsem družabna prireditev, začel s čajanko v hotelu Slavija, natančno po angleški tradiciji. Nadaljeval se je z otvoritvijo na Trgu svobode, od koder ni bilo daleč do Vinagove kleti in pokušine najboljšega, kar premore mariborsko podzemlje. Končalo se je zjutraj, ko so tekmovalke odhajale na progo, zadnji gostje pa so se odpravljali iz Orlove kleti," je takratni kronist 1980. leta zapisal v Večerju.

Na 11. Zlati lisici, ki se je morala zaradi pomanjkanja snega preseliti v Badgastein (prva selitev), je trikratni olimpijski zmagovalec Avstrijec Toni Sailer izjavil: "Pogrešamo Maribor - zaradi vinske kleti. To je enkratno doživetje!"

PRVA JE NAJSLAJŠA, DVE SE BOLJ

Stave na vreme? Tistega norega leta '88 je bilo edino prav staviti na veliko Matejo Svet, ki je v Kranjski Gori dobila obe tekmi

■ MIHA DAJČMAN

Maribor se je pripravljaj za jubilejno 25. Zlato lisico, a zima ni hotela, da bi jo Pohorci izpeljali na Pohorju. Dušan Senčar je razmišljal celo o projektu, da bi snežne topove prenesli v hladilnico v Bohovi in od tam vozili sneg na progo. Pet dni pred tekmo je padla odločitev, da se najboljše smučarke sveta pomerijo v Kranjski Gori. Četrtrič.

A tudi na Gorenjskem ni šlo brez zapletov, 36 ur je neprestano deževalo, v podkorenskem cilju je bilo jezero, Kranjska Gora poplavljen. Vpleteni so stavili, ali tekma bo ali je ne bo. Na naslovnici Večera pa je v ponedeljek, 1. februarja 1988, po Lisici pisalo: "Briljanten jubilej 25. Zlate lisice". Mateja Svet je dvakrat

premagala konkurenco, celo za 1,66 sekunde. Prva domača zmagala na Zlati lisici in stota zmagala elank je bila to. Po sobotni megli, ko

Mariborsko vzdušje pod Vitrancem, kjer je Mateja Svet srebrno Zlato lisico spremenila v platinasto

so smučarske ekipe protestirale, da ne bodo tekmovali, je v nedeljo na jubilej posijalo sonce. V soboto se je iz Maribora v Kranjsko

Goro peljalo sedem avtobusov, v nedeljo deset. "Mariborsko vzdušje pod Vitrancem" so o smučarskem slavlju pisali v Večeru. Zlata lisica, ki jo je spremljala takšna smola, je postala z zmagama Mateje Svet in uspešnim smučanjem preostalih Jugoslovank platinasta, srebrni jubilej pa se je spremenil v briljantnega. "Izredno sem vesela, da sem ravno doma osvojila prvo zmago v slalomu. To mi ogromno pomeni, pred domačim občinstvom, ki je bilo čudovito, na jubilejni Zlati lisici. Tega uspeha nikoli ne bom pozabila. Popoldne po sobotni tekmi sem imela kup obveznosti, tako da se nisem mogla dobro odpočiti in pripraviti na slalom. Toda to mi vseeno ni vzelo moči, očitno sem v dobri

Svet je spoznal sloviti jezik

Gorazd Bedrač, dolgoletni vodja tekmovanja za zlato lisico, o zgodbi Snežnega stadiona

V Mariboru leta 1989 znova ni bilo snega, tudi drugod po Sloveniji ne. No, razen na Snežnem stadionu, snežni jezik na Pohorju je bil viden od daleč. Na 26. Zlati lisici je Snežni stadion, ki je nastajal od leta 1975, dokazal upravičenost dolgoletnih naložb, piše v arhivih Zlate lisice. Snežni stadion je bil končno promoviran v svet. Gorazd Bedrač je bil vodja tekmovanja za zlato lisico vrsto let, še sam se ne spomni, kako dolgo, nam je dejal v kratkem pogovoru, Mitja Dragšič ga je nasledil leta 2016. Z Bedračem smo se pogovarjali o tem, kako se je začela zgodba Snežnega stadiona.

"Že v sedemdesetih letih je to zgodbo začel graditi direktor Pohorske vzpenjače Franci Čop, ki je v Maribor pripeljal prvi snežni top. Takrat

so se začeli poskusi, kako pripraviti sneg. V osemdesetih letih smo skupaj s Hidromontažo postavili prvi cevovod od zdajšnjega zajetja v dolini do Trikotne jase. Hidromontaža je naredila snežni top, ki je dobro funkcioniral. To so bili začetki in veliko stvari je izgledalo preprosto. Za transport cevi smo uporabili človeško silo, peš po bregu navzgor, na samem mestu pa so delavci te cevi zavarili. To so bili začetki zasneževanja, ki je omogočalo smučanje tudi v sezonah ob koncu osemdesetih let, ko na Pohorju praktično ni bilo snega, tako kot letos. Če ne bi bilo tega, bi bilo vprašanje, koliko bi na Pohorju smučali," se spominja Bedrač. Snežni stadion, tak, kot je danes, je olajšal organizacijo tekme in jo dvignil na višji nivo.

"Odločitev, da se zadeva seli v dolino, je bila smiselna. Hkrati pa je bila vzpostavitev infrastrukture v dolini dobra za celotno mariborsko smučanje, ne samo za Zlato lisico, saj svetovni pokal traja samo dva dneva, smučanja na Pohorju pa smo imeli tudi že

Čeprav je bila utrujena, se je Mateja Svet po prvi zmagi še drugič povzpela na vrh stopničk za zmagovalke. Foto: Igor Napast

formi, še vedno sem lahko prevozila dva slaloma brez napak," je dejala zmagovalka 25. Zlate lisice, ki je po tekmi misli usmerila v Calgary, kjer so bile olimpijske igre. Na to je opozarjal tudi Tone Vogrinc, ko je novinarje po sobotni zmagi zaprosil: "Pustite jo do Calgaryja malo na miru!" A je že dan kasneje z zmago sama poskrbela za nove obveznosti do medijev. V Kanadi je bila Mateja Svet srebrna v slalomu.

140 dni," pravi Bedrač. Na 26. Zlati lisici so nastopile štiri domače tekmovalke, najboljši izid je uspel Korošici Katjuši Pušnik, bila je šesta v slalomu in poskrbela je za koroško veselje na Snežnem stadionu. (mida)

27. ZLATA LISICA/1990

NAJ SE KAR NABIRAJO KOŽUHI

Spet zmaga Mateje Svet.
Katera ji je najljubša? Vse!

■ MIHA DAJČMAN

Na 27. Zlati lisici je Mateja Svet znova poskrbela za domače slavje. Zmagala je v veleslalomu, četrta je bila v slalomu in postala zmagovalka Zlate lisice. Na vprašanje, katera zmaga na Zlati lisici ji je ljubša, je odgovorila, da obe, na vprašanje, kožuh s katere bo nosila, pa je za Večer dejala: "Zaenkrat ne nosim teh lisic. Pravim, da naj se kar nabirajo v omari. Morda jih bom takrat, ko bom stara štirideset let, rada nosila." Dva meseca kasneje, pri 22 letih, je zaključila tekmovalno pot.

Osrednji gost Zlate lisice leta 1990 je bil jugoslovanski predsednik in častni pokrovitelj dogodka Janez Drnovšek. "Tekmovanje je bilo odlično organizirano. Izreden ambient, veliko gledalcev in povrh še jugoslovanska, Matejina zmaga. Iskrene čestitke. Vse se je odlično izteklo," je dejal Drnovšek, ki je bil v Mariboru prvič na smučarski tekmi, organizatorjev pa ni mogel prehaliti.

Razpoloženje v jugoslovanski reprezentanci je bilo po 27. Zlati lisici odlično. V slalomu so bile med prvo deseterico Mateja Svet (četrto mesto), Katjuša Pušnik (deveto mesto) in

Dva meseca kasneje, pri 22 letih, je Svetova končala kariero

Nataša Bokal (deseto mesto), v veleslalomu pa ob zmagi Mateje Svet med top 15 še dvanajsta Pušnikova. Tekmi v Mariboru si je ogledalo dotlej rekordnih 20 tisoč gledalcev.

Mateja Svet lisic ni nosila, raje jih je božala. Foto: Boris Vugrinec

VSE ZMAGOVALKE ZLATE LISICE

1964
Marielle Goitschel (Francija) SL SL ZL

1965
Florence Steurer (Fra) SL VSL ZL

1966
Fernande Bochatay (Švi) SL
Traudl Hächer (Nem) SL
Grete Digruber (Aut) ZL

1967
Hiltrud Rohrbach (Aut) SL
Marie France Jeangeorges (Fra) VSL ZL

1968
Gertrud Gabl (Aut) SL ZL
Olga Pall (Aut) VSL

1969
Rosie Fortna (ZDA) SL
Michele Jacot (Fra) VSL ZL

1970
Barbara Cochran (ZDA) SL ZL
Annemarie Pröll (Aut) VSL

1971
Annemarie Pröll (Aut) SL ZL
Francoise Macchi (Fra) VSL

1972
Francoise Macchi (Fra) VSL ZL

1973
Patricia Emonet (Fra) SL ZL

1974
Fabienne Serrat (Fra) VSL ZL

1975
Annemarie Moser Pröll (Aut) VSL ZL

1976
Lise Marie Morerod (Švi) SL VSL ZL

1977
Claudia Giordani (Ita) SL
Lise Marie Morerod (Švi) VSL
Monika Kaserer (Aut) ZL

1978
Hanni Wenzel (Lie) SL ZL

1979
Hanni Wenzel (Lie) SL ZL

1980
Hanni Wenzel (Lie) SL ZL

1981
Marie Therese Nadig (Švi) VSL ZL

1982
Erika Hess (Švi) SL ZL

1983
Erika Hess (Švi) SL ZL

1984
Erika Hess (Švi) SL ZL

1985
Tamara McKinney (ZDA) SL
Michela Figini (Švi) VSL
Erika Hess (Švi) ZL

1986
Roswitha Steiner (Aut) SL
Vreni Schneider (Švi) VSL ZL

1987
Camilla Nilsson (Šve) SL ZL

1988
Mateja Svet (Jug) SL VSL ZL

1989
Vreni Schneider (Švi) SL ZL

1990
Vreni Schneider (Švi) SL
Mateja Svet (Jug) VSL

1991
Nataša Bokal (Slo) SL
Vreni Schneider (Švi) VSL ZL

1992
Vreni Schneider (Švi) SL ZL

1993
Vreni Schneider (Švi) SL ZL
Carole Merle (Fra) VSL

1994
Urška Hrovat (Slo) SL
Ulrike Maier (Aut) VSL
Vreni Schneider (Švi) ZL

1995
Vreni Schneider (Švi) SL ZL
Martina Ertl (Nem) VSL

1996
Kristina Andersson (Šve) SL
Martina Ertl (Nem) VSL ZL

1997
Pernilla Wiberg (Šve) SL
Sabina Panzanini (Ita) VSL
Urška Hrovat (Slo) ZL

1999
Pernilla Wiberg (Šve) SL
Anita Wachter (Aut) VSL ZL
Hilde Gerg (Nem) SVSL

2000
Trine Bakke (Nor) SL
Michaela Dorfmeister (Aut) VSL
Sonja Nef (Švi) ZL

2001
Sonja Nef (Švi) VSL ZL

2002
Anja Paerson (Šve) SL
Sonja Nef (Švi) VSL ZL

2003
Anja Paerson (Šve) SL VSL ZL

2004
Anja Paerson (Šve) SL VSL ZL

2005
Anja Paerson (Šve) SL ZL
Tina Maze (Slo) VSL

2006
Marlies Schield (Aut) SL ZL

2007
Marlies Schield (Aut) SL
Nicole Hosp (Aut) VSL
Sarka Zahrobska (Češ) ZL

2008
Nicole Hosp (Aut) SL ZL
Elisabeth Görgl (Aut) VSL

2009
Maria Höfl-Riesch (Nem) SL ZL
Tina Maze (Slo) VSL

2010
Kathrin Zettel (Aut) SL VSL ZL

2012
Michaela Kirchgasser (Aut) SL
Tessa Worley (Fra) VSL
Tanja Poutiainen (Fin) ZL

2013
Tina Maze (Slo) SL ZL
Lindsey Vonn (ZDA) VSL

2014
Frida Hansdotter (Šve) SL ZL

2015
Mikaela Shiffrin (ZDA) SL ZL
Anna Fenninger (Aut) VSL

2016
Viktoria Rebensburg (Nem) VSL ZL

2017
Mikaela Shiffrin (ZDA) SL ZL
Tessa Worley (Fra) VSL

2018
Mikaela Shiffrin (ZDA) SL VSL ZL

2019
Mikaela Shiffrin (ZDA) SL VSL ZL
Petra Vlhova (Svk) VSL

Zlata lisica.

Doma v Mariboru.

Na obisku v
Kranjski Gori.

NLB

Za vse, kar sledi.

Generalni pokrovitelj 56. Zlate lisice

28. ZLATA LISICA/1991

USLUGA VRNJENA Z OBRESTMI

Nataša Bokal se je prirediteljem za odločitev, da so se tretjič selili na njeno Gorenjsko, oddolžila z zmago in drugim mestom

■ UROŠ GRAMC

Pravo vojno so imeli prireditelji na več frontah ob zadnji Zlati lisici v skupni Jugoslaviji, a na koncu se je izplačala vsaka bitka, saj so odkorakali kot veliki zmagovalci. Tisto z naravo so sicer gladko izgubili, z Mednarodno smučarsko zvezo oziroma njenim funkcionarjem Heinzom Krecekom, ki je tekmi želel seliti v Švico, kar je Večerovim novinarjem sicer zanikal, so jo pa dobili. Menda sta na koncu zmagala športni razum in trdoglavost advokata (Dušana Senčarja), ki je rotil in hkrati grozil z milijonskimi tožbami ... Tekmovanje se je petič selilo, tretjič v Kranjsko Goro. Takrat še niso vedeli, kakšno uslugo so s tem naredili Nataši Bokal, in Škofjeločanka jim je seveda z obrestmi vrnila. S startno številko 47 se je prebila na drugo mesto v veleslalomu, s 16 (ni bila članica prve jakostne

skupine) pa celo prvič (in žal edinkrat) zmagala v slalomu. To je bil njen zalet še za srebrno slalomsko medaljo na svetovnem prvenstvu v Saalbach-Hinterglemmu in da je postala prva športnica leta v samostojni Sloveniji!

"Če bo Bokalova med 20, bo to zanjo uspeh," je pred veleslalomom napovedal njen trener Jože Drobnič. Krepro se je uštel, a saj ni mogel vedeti. "Hotela sem v finale, kaj več pa res nisem pričakovala," je bila po tekmi iskrena 23-letna Nataša Bokal. Po slalomu je bila prav tako šokirana: "Niti v sanjah si nisem predstavljala, da bi lahko uspela. Menim, da je bil odločilen domač teren, kajti podkorenensko strmino res poznamo do zadnjega kuclja." Škofjeločanka še danes ne skriva, da ji gorenjska pobočja bolj ležijo kot štajerska: "Če

📷 Zmagovalni oder, veleslalom, od leve: drugo mesto Nataša Bokal (Jugoslavija), zmagovalka Vreni Schneider (Švica), Petra Kromberger (Avstrija)

Foto: Igor Napast

29. ZLATA LISICA/1992

Pod slovensko zastavo

Bilo je tri dni zatem, ko je Slovenija postala samostojna in neodvisna država, a plebiscitarne enotnosti v smučarskih krogih ni bilo več. Iz krajev predvsem onstran Trojan so letele obtožbe, da je Maribor veleslalomsko tekmo 29. Zlate lisice prodal Piancavallu in Sloveniji ukradel dve uri promocije nove države, names-to da bi celoten program preselil v Kranjsko Goro, kar pa so pod Pohorjem zanikali. Le na tekmi je vse teklo po ustaljenih tirnicah: slalom je dobila Vreni Schneider. S šestim mestom Urške Hrovat je završalo med deset tisoč gledalci. "Nasploh sem zelo vesela, saj je to moj največji uspeh v svetovnem pokalu," je dejala 17-letnica. (ug)

30. ZLATA LISICA/1993

Najboljše prvič zaslužile

Jubilejno 30. Zlato lisico so prireditelji ocenjevali za imenitno. Več razlogov za veselje so imele tudi smučarke, prvič so bile za stopničke nagrajene z denarjem (20 tisoč švicarskih frankov na tekmo), po 12 tisoč frankov je šlo zmagovalkama, veleslalomski Carole Merle in slalomski Vreni Schneider, ki je še pomaknila mejnik z rekordno peto zmago in zlatim lisičjim kožuhom. Danes je nagradni sklad šestkratnik takratnega, a čeprav se tudi za eno točko najde pol tisočaka, dobi zmagovalka bistveno več, 42 tisoč evrov. "Kaj mi pomaga, da sem v formi, ko pa vselej zletim s proge," je v cilju slaloma po tretjem zaporednem odstopu jokala edina naša prvokategorica Urška Hrovat, ki je zaradi poškodbe Nataše Bokal prevzela dirigentsko palico in bila po sedmem mestu v prvi vožnji na odlični poti do vrhunskega rezultata. Z mislijo "raje grem po štirih vratcih ven, kot da sem 60.", je 17-letni Mariborčanki **Katji Koren** s startno številko 66 le tri stotinke zmanjkalo do prve druge vožnje v karieri, ni ji bilo vseeno pred izjemnim avditorijem. Čeprav sta bili tekmi v torek in sredo tik po novem letu, je imel še Bojan Križaj kot predstavnik avstrijskega pivovarja veliko dela. (ug)

sem čisto poštena, sem tam mnogo raje tekmovala kot v Mariboru. Strm teren mi je bolj ustrezal."

A brez močnega štajerskega pridiha v Kranjski Gori ni šlo. Štiri dni od razglasa, da je "lisica mrtva", so imeli prireditelji časa, da se preselijo. Iz Vinagove kleti sta romala dva stolitrška sodčka vina za mariborske navijače, z novega kolodvora so vsako

jutro ob 6. uri posebni avtobusi. V ciljni areni pa so čakali Alfi Nipič in Čudežniki ... Da se je zgodil naš smučarski čudež. Kar nezasluženo je bila takrat v senci ne le zlata lisička Vreni Schneider, tudi odlična Veronika Šarec z dvema tretjima mestoma v slalomu. Ja, podjetni Senčar je na koncu izposloval kar tri tekme, še odpadlo iz nemškega Bergna.

12.000

frankov je dobila zmagovalka vsake tekme na 30. Zlati lisici, odnesli sta jih Carole Merle in Vreni Schneider.

42.000

evrov dandanes dobi zmagovalka tekme za zlato lisico, nagradni sklad je šestkratnik tistega iz leta 1993.

66

je bila številka, s katero se je s starta pognala Katja Koren, le tri stotinke so ji zmanjkale do prve druge vožnje v karieri.

31. ZLATA LISICA/1994

"Nekje čist notri v meni je gorelo"

Malo smučark se lahko pohvali, da so premagale Vreni Schneider. Urška Horvat jo je. Komu mar, če ne na Zlati lisici, a bilo je pred 15 tisoč fanatičnimi navijači v Mariboru - ampak na "nemški" tekmi. Pohorje je takrat spet gostilo tri preizkušnje, tudi odpadli slalom iz Garmisch-Partenkirchna, čeprav je dolgo kazalo, da ne bo nobene. Odjuga je naredila svoje, toda Pohorci so še več, v treh dneh so nasuli za 30 tisoč kubikov belih kristalčkov. "Ni bila le moja prva, pač pa tudi najlepša zmaga v karieri," se je leta kasneje spominjala **Urška Hrovat**. Tri leta kasneje je bila celo zlata lisička ...

"Po tistem sem si zmago želela tri leta, vse odkar smučam v svetovnem pokalu. Zdaj sem se pridružila Alenki in Katji," je Hrovatova ob prvem uspehu izpostavila ekipno moč vražjih Slovencev, ki

so šele nastajale. Na Pohorju so takrat vse blestele, mariborskega podjetnika Janka Razgorška pa je tako prevzelo, da je vsem podaril sedežno garnituro: Špela Pretnar je bila peta, Alenka Dovžan enajsta in Katja Koren 13., toda po prvem teku s cifro 67 celo sedma. Glavna zvezda je bila Hrovatova, ki je bila tudi v lisičkinem slalomu odlična - tretja. "Srečna sem, kaj pa drugega. Jočem pa tako vedno, če sem žalostna ali vesela," je bila v svojem slogu povsem iz sebe. Zmagala je z izjemno drugo predstavo. "Niti v sanjah nisem pričakovala, da bom." Na koncu je trepetala, ko je bila na vrhu, kdo drug kot - Schneiderjeva. Še navijači so takrat menda obmolknili. "Vreni je letos v izredni formi, in ko je bila na startu, sem bila prepričana, da bo zmagala. No, ja, nekje čisto notri v meni je gorelo, po tistem sem seveda upala na najboljše," je 19-letna Ljubljankanka razlagala v ciljni areni. Ki jo je takrat obdajal novi hotel Arena, sicer še ni imel imena pa tudi obratoval ni, le komentatorske kabine so usposobili. Z razlogom. Očeta tekmovalja Dušana Senčarja pa so trenutki tako ponesli, da je snoval še večje spektakle pod imenom Big 3, velika trojica - Haus, Cortina d'Ampezzo pod skupnimi sponzorji za spektakle z največ gledalcev, denarja, najboljšo organizacijo ... **(ug)**

32. ZLATA LISICA/1995

MARIBOR V NJENEM SRCU

Zadnji nastop, zadnja slalomska zmaga Vreni Schneider. Raznežila se je, ko smo ji dejali, da jo v Švico kličemo iz Slovenije, iz Maribora

■ BORIS JAUŠOVEC

Mnoge smučarske legende je imelo in ustvarilo Pohorje. Anjo Paerson s sedmimi zmagami. Novodobno kraljico Mikaelo Shiffrin s šestimi. Eriko Hess. Pa naše, slovenske punce ... Največja med vsemi je - Vreni Schneider. Osemkrat je Švicarka zmagala na Zlati lisici, šestkrat v slalomu, dvakrat v veleslalomu. In sedemkrat je med letoma 1986 in 1995 osvojila pohorsko kombinacijo, šestkrat zlato lisičje krzno, v slavlju '95 pa že zlato broško, ki je tistega leta, sijajnega leta tudi za vražje Slovenke - Katja Koren je bila druga v slalomu, Špela Pretnar druga v veleslalomu, Urška Hrovat obakrat četrta ... - zamenjala kožuh.

Pa jo v telefonskem klicu v Elm v Švici, kjer je doma in kjer vodi svojo smučarsko šolo, vprašamo, ali se še spomni, ko je dejala, da

ima doma že cel kup pohorskih lisic, ki so jih prireditelji tedaj delili zmagovalkam, in da nove skoraj nima več kam dati. "Zdaj pa ste me. Tako dobro se spomnim Maribora, tega, da bi povedala kaj takega, pa se sploh ne spomnim.

"Moj serviser za smuči je vedno z veseljem vzel lisičja krzna, mislim, da jih je poklanjal prijateljicam"

Spomnim se zgolj to, da je moj serviser za smuči, Rossignolove, Jean Pierre Ansermoz, vedno z veseljem vzel ta lisičja krzna in jaz sem mu jih zmeraj z veseljem dala. Mislim, da jih

potem poklanjal kakšnim svojim prijateljicam. Tako da res nisem prepričana, da bi se bila kdaj potožila, kako mi doma zmanjkuje prostora za nova krzna. Mogoče, v šali ..."

Kakorkoli, te njene izjave so bili vsaj okoljevarstveniki in ekologi zelo veseli. Kajti leta 1995 so prireditelji Zlate lisice zmagovalkam začel deliti broške. Zlato, srebrno in bronasto, za prvo, drugo in tretje mesto. "Ja, broške pa

34. ZLATA LISICA/1997

Stopniš ne pozabiš nikoli

■ MIHA DAJČMAN

Glavni gost 34. Zlate lisice je bil predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch. Zaradi ledenega dežja je imel težave s pristankom na mariborskem letališču, z njim je letel tudi predsednik FIS Marc Hodler. V cilju Snežnega stadiona, kjer

Katja Koren na domačem hribu
Foto: Janko Rath

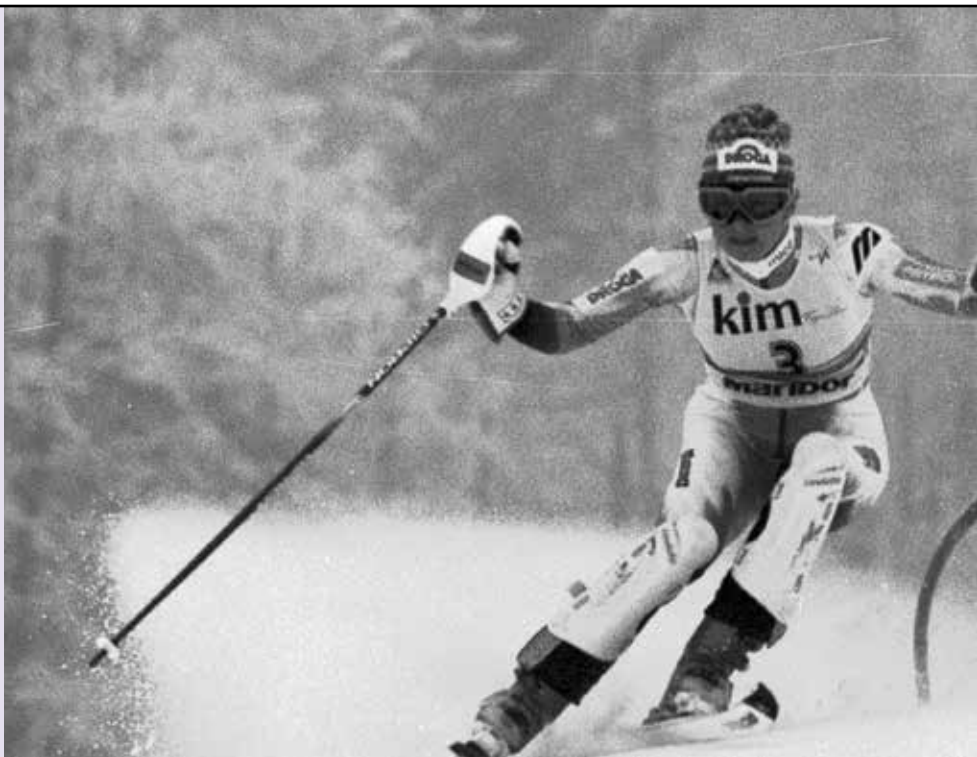

Foto: Boris Vugrinec

se spomnim, seveda, saj jo imam še zmeraj razstavljeno v svoji vitrini skupaj z drugimi trofejami, medaljami, pokali in plaketami," je dejala danes 55-letna šampionka, mati dveh sinov, prav tako smučarjev.

Tistega leta 1995 je tudi zadnjič smučala v Mariboru. "Maribor, joj, Maribor, nanj imam najlepše spomine!" se je raznežila ob vsaki omembi njenega najljubšega terena. "Bila

sem prava specialistka za progo v Mariboru, na strmini sem znala pridobiti veliko hitrost, dobro drseti in še pospešiti do cilja. Pri vas je bilo zmeraj čudovito in zmeraj, ko je Zlata lisica v Mariboru, si rečem, joj, to so bili moji vrhunci. Še zdaj se spomnim, kako so bile proge na Pohorju zakoličene."

je stal novi hotel Arena, ju je med 10.000 navijači pričakal predsednik države Milan Kučan. Ugledni gostje so za skupno zmago na Zlati lisici čestitali Urški Hrovat, ki je smučala bolna, a bila kljub temu odlična - druga v veleslalomu, četrta v slalomu.

Domače tekme so tudi trema, pove Katja Koren Miklavec: "Slalom je bil še bolj poseben, ker smo s starta videle gledalce"

Veleslalom je dobila Sabina Panzanini, slalom pa manj, pravzaprav nič presenetljivo Pernilla Wiberg, ki je dejala: "Rada se vračam v Maribor, prelepo je smučati pred takšnim občinstvom, kot ga ima to mesto." Zlata lisica je znova predstavila novost v

33. ZLATA LISICA/1996

S kanadskim "štihom"

Ne en dan in niti ne dva, Zlata lisica je januarja '96 spet trajala cele tri dni. V Maribor so namreč preselili še odpadli veleslalom iz Lake Louisa, da je bilo pod Pohorjem še nekaj kanadskega "štih". Ampak v Kanadi se v treh dneh na smučarskih tekmah pač ne zbere 40 tisoč navijačev, kolikor jih je bilo v Mariboru. V ciljni areni je prvič stala velika tribuna zanje in tako glasni so bili, da jih je pohvalila še Nemka Katja Seizinger, trikratna olimpijska prvakinja: "Dokazali so, da so najboljši na svetu." Tistega leta so pod Pohorjem še zaman čakali na predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja Juana Antonia Samarancha. Slovenska mini zmaga pa je bil z naskokom najboljši drugi slalom Nataše Bokal, s čimer je splezala s 27. mesta na 12. **(bpm)**

svetovnem pokalu: organizatorji so tistega leta Lisico v svet prvič posredovali prek interneta. Na domačo spletno stran je bilo v dveh dneh 1500 dostopov. In Zlata lisica '97 je bila tudi zadnja tekmovalna za Mariborčanko Katjo Koren, ki je leto pozneje končala športno pot. Pri 22 letih dobitnica bronza z olimpijskih iger v Lillehammerju '94 ni vpisala rezultata, posebnih spominov tako na tisto tekmo nima: "Vsaka Lisica je bila sicer nekaj posebnega. Nisem pa vedela, da bom leto za tem končala smučarsko kariero." Povsem drugače je bilo dve leti prej, ko je bila na domači slalomski tekmi druga: "Pri stopničkah pa je drugače, seveda se jih spomniš. Vedno. Stopničke na domači tekmi so nekaj posebnega." Na mariborskih tekmah je imela nekaj treme, se spominja danes: "V Mariboru je bila ena redkih tekem, kjer je bilo v cilju veliko gledalcev. Ob tem pa so navijači navijali za nas, Slovenke. Slalom je bil še bolj poseben, ker smo s starta videle gledalce. Ob progi jih tako ne vidiš."

Lisjaki prvič premagani

"Zlate lisice letos ne bo!" je z velikimi črkami pisalo na naslovnici Večera 5. januarja 1998. To se je zgodilo prvič. 35. Zlate lisice ni bilo, vseeno pa je ob jubileju v Večeru izšla priloga, posvečena Zlati lisici, ki so jo večerovci pripravljali v prepričanju, da se bo muhasta narava Maribora usmili. Zvoljo neugodnih vremenskih razmer v Sloveniji se Mednarodna smučarska zveza (FIS) ni strinjala s preselitvijo mariborske tekme v Kranjsko Goro, kjer je teden pred načrtovano Zlato lisico potekal Pokal Vitranc. V Mariboru so najprej upali, da bodo izpeljali vsaj slalom, pa je "poletje" misli odneslo v Kranjsko Goro. Tam pa Alberto Tomba na drugi progi nedeljske tekme zaradi slabih razmer ni želel startati, to je bilo sporočilo Fis, ki je mariborskim organizatorjem posredoval žalostno vest - tekme v Kranjski Gori ne bo, proga ne bi zdržala še en teden toplega vremena. Jubilejno Lisico so zato organizatorji prestavili za eno leto, ko so med 1. in 3. januarjem v Mariboru potekale kar tri tekme. Na izredni seji organizacijskega odbora Zlate lisice so z lisičkinim vinom nazdravili naslednji Zlati lisici, z besedami Dušana Senčarja, da bodo priprave začeli takoj, saj da ne bodo dovolili, da bi bili še kdaj premagani. **(mida)**

SUPER DAN, KO JE BILO ŠE SNEGA PREVEČ

Ko so na silvestrovo delavci pripravljali progo, so v šotoru pod Pohorjem silvestrovale smučarke

■ MIHA DAJČMAN

Na zadnji Zlati lisici v prejšnjem tisočletju so smučarke prvič na Pohorju vozile superveleslalom za svetovni pokal, prvič je bilo tekmovanje načrtovano na prvi dan v letu, kot že večkrat pa je organizatorjem znova nagajalo vreme. Na 35. Zlati lisici, drugič so organizirali 35-letnico, je lisjakom uspelo organizirati tri tekme svetovnega pokala.

A tri tekme niso bile izpeljane v treh dneh. Na novega leta dan, ko se je v dolini zbralo malo gledalcev, so zaradi megle pri Luki začetek tekme dvakrat prestavili, nato pa tekmo prenesli na 2. januar. In ta dan, super dan, so prvič na Zlati lisici izpeljali dve tekmi v enem dnevu, smučarke so najprej odpeljale superveleslalom, potem še veleslalom.

Leta 1999 je Zlata lisica postala polnopravni član združenja najbolj znanih tekem svetovnega pokala Big 5. Med te so takrat spadale Alta

Badia, Garmisch-Partenkirchen, Gardena, Kitzbühel, Kranjska Gora, Schladming, Wengen, Val d'Isère, Cortina d'Ampezzo in Maribor.

V Mariboru je bilo pred 35. Zlato lisico zelo hladno, pripravljavci smučišča so z 20 nizkotlačnimi topovi Lenko naredili dovolj snega, celo preveč. V ciljni areni so ga nasnežili toliko, da so ga morali zaradi zaščitne ograje celo odvažati. Ko so na silvestrovo delavci pripravljali progo, pa so v šotoru pod Pohorjem silvestrovale smučarke, ki so se za dogodek primerno uredile. Nekatere so se zabavale do dveh zjutraj, Janica Kostelić pa je bila v postelji že ob 8. uri, zato hrvaški ekipi ni bilo pogodu, da je bila tekma 1. januarja prestavljena.

Na 35. Zlati lisici je prvič nastopila Tina Maze, 15-letnica je v veleslalomu odstopila, superveleslalom pa končala na 32. mestu.

Bakle za Janico

Ob spomladanskih temperaturah je organizatorjem prvi vikend v letu 2001 uspelo izpeljati le sobotni veleslalom, nedeljski slalom je odpadel. Visoke temperature so v noči na nedeljo segale do 14 stopinj Celzija, ob tem je v Mariboru še deževalo in pihalo. Zaradi Janice Kostelić (v veleslalomu peta) so bili v soboto zvečer polni tudi mariborski lokali, hrvaški navijači so se obnašali prijazno, le v enem lokalu na Lentu so opazili manjše priverjanje, so poročali v Večeru 8. januarja 2001. Drugače je bilo na Snežnem stadionu v nedeljo dopoldne, ko je 3000 hrvaških navijačev zaradi odpovedi slaloma spremljalo Kostelićevo med treningom. "To ste nam naredili namerno. Vrnili vam bomo poleti, ko vas ne bomo spustili k nam na morje" in "Ne bi prenesli, da bi naša Janica skupaj z nami slavila na vašem Pohorju" so se vrstili kome-

tari navijačev Janice Kostelić. Pod Pohorjem so gorele bakle, alkoholizirani posamezniki s šali nogometnega kluba Dinamo so vdrli na progo med treningom Kostelićeve. Posebna vlaka z 950 potniki, ki sta z zagrebškega kolodvora krenila ob 5.30, sta prispela le do Celja in Pragerskega, potem so ju vrnili v Zagreb.

V veleslalomu je zmagala Švicarka Sonja Nef, mlada Tina Maze je bila deseta, enajsta pa Mojca Suhadolc. Sedemnajstletna Mazejeva je za deseto mesto prejela tisoč švicarskih frankov in z rezultatom je bila zadovoljna: "Izjemen občutek je najboljši rezultat doseči doma, kjer te spodbujajo domači." V drugi vožnji je Črnjanka dosegla tretji čas. **(mida)**

📷 Tone Vogrinec je objemal Špelo Pretnar po njenem drugem mestu.

Foto: Igor Napast

Pretnar pripeljala v cilj, mi je kamen od srca padel točno na nogo." Stopničnik Pretnarjeve v Mariboru se dobro spomni, pred deset tisoč gledalci jo je premagala le Norvežanka Trine Bakke. Blejka je po slalomu v Mariboru v tej disciplini še stopnjevala dobre rezultate in se v Bormiu na finalu sezone veselila malega kristalnega globusa. "Nikoli ne bom pozabil, kako smo se veselili v Bormiu. Vedno smo hiteli domov po tekmah, takrat pa ne. Poveselili smo se, plesali po mizah in skandirali Kdor ne skače, ni Sloven'c," se danes spominja Vogrinec.

Vražje Slovenke so v devetdesetih Slovence razvajale z ekipnimi uspehi na Zlatih lisicah, kasneje se je to spremenilo. "Sistema v Jugo-

"Dekleta so bila prijateljice in hkrati konkurentke na treningih in tekmah"

slaviji in kasneje v Sloveniji sta bila različna. Smučarska zveza je nekoč v veliki meri financirala ekipe od najmlajših kategorij do ekip A, B in C. Starši, ki so otroke usmerili v alpsko smučanje, so vedeli, da če ti preživijo najmlajše kategorije in se uvrstijo v reprezentanco, to pomeni razbremenitev za njih - za smučarje je poskrbela zveza. Ekipa tekmovalk in tekmovalcev je bila v devetdesetih kvalitetna in v dobrih odnosih. Dekleta so bila prijateljice in hkrati konkurentke na treningih in tekmah. Skupaj so preživele več kot 150 dni na pripravah in tekmovanjih. Druga drugo so spodbujale k boljšim rezultatom," o času ob koncu osemdesetih in v devetdesetih razlaga Tone Vogrinec, nekdanji smučarski trener in direktor smučarskih reprezentanc.

Opozoril je tudi, da se je z osamosvojitvijo Slovenije zgodil velik premik pri ukvarjanju z drugimi športi, saj je bilo v Jugoslaviji za Slovenijo rezervirano smučanje:

"V trenutku samostojnosti so se staršem in otrokom odprla vrata k petdesetim športom, kjer je bila možnost uvrstitve v nacionalno reprezentanco večja kot v času nekdanje države. Zaradi tega se je ogromno mladih talentov skupaj s starši odločalo za cenejše športe, pri katerih ni bilo treba potovati in so jih lahko gojili v domačem kraju. Ogromno otrok, ki so prej množično prišli v alpsko smučanje, tudi tisti športno najbolj talentirani, se je odločalo za druge možnosti."

36. ZLATA LISICA/2000

KAMEN OD SRCA NARAVNOST NA NOGO

Tone Vogrinec o receptu za vražje Slovenke: kvaliteta, prijateljstvo, konkurenca

■ MIHA DAJČMAN

Na prelomu tisočletja se je z drugim mestom Špele Pretnar na slalomu Zlate lisice in njeno osvojitvijo malega kristalnega globusa v slalomu nekaj tednov kasneje simbolično končalo obdobje uspehov vražjih Slovenk. Na veleslalomu so do točk od Slovenk prišle

Mojca Suhadolc (26. mesto) in Urška Hrovat (27. mesto), na naslovnici Večera pa je v petek, 7. januarja, dan po koncu 36. Zlate lisice, pisalo: "Špela rešila tekmovanje".

Po Zlati lisici 2000 je Tone Vogrinec dejal: "Rahlo sem poškodovan, kajti ko je Špela

OTROCI DVEH OČETOV

■ UROŠ MENCINGER

Leto 2004 je bilo na Zlati lisici prvo brez obeh tvorcev velike tradicije, Dušana Senčarja in Francija Čopa

Zlata lisica se ni začela na Pohorju, temveč na Meljskem hribu, kjer se je smučalo kar po vinogradu. In pred Zlato lisico je bil še Mariborski slalom, sprva še brez Dušana Senčarja, ki je študiral v Beogradu, zato sta ga prva organizirala Franci Čop in Marjan Kožuh. Ko je prišel Franci Čop prvič v Maribor, je rekel: "Kje pa tukaj sploh smučajo?" A je to bilo bolj retorično vprašanje. Saj je bilo za Čopa le izziv, da je začel "sredi vinogradov" izgradnjo smučarskega centra, kar je bila osnova, da se je lahko potem Dušan Senčar vprašal: "Zakaj pa ne bi najboljše smučarke prišle tudi na Pohorje?!" Tako se je začelo.

Štirideset let je bilo nepojmljivo, da bi bila Zlata lisica brez Dušana Senčarja, in da smučarskega Pohorja ne bi bil načrtoval, vodil in še v pozni starosti skrbno nadziral Franci Čop. Leta 2004 pa je bila Zlata lisica prvič brez obeh očetov. Toda prav ta tekma

je dokazala njuno veličino! Eden največjih slovenskih poznavalcev svetovnih športnih prireditev, legendarni televizijski producent

**"Toda prav ta tekma
je dokazala
njuno veličino!"**

Beno Hvala, je takrat pohvalil: "V 42 letih popotovanj po športnih prireditvah še nisem bil na boljše organiziranem tekmovanju!" Da je Zlata lisica v svoji dolgi zgodovini tolikokrat dokazala, da je nemogoče mogoče, je bila glavna zasluga Dušana Senčarja, ki ni priznaval nobenih ovir, nobenih ugovorov, nobenih težav, nobenih porazov. Da pa je sredi vinogradov sploh mogoče smučanje,

je bil zaslužen Franci Čop, ki je prvi snežni top pripeljal iz Amerike že takrat, ko so še vsi mislili, da je to škropilnica za vinograd.

Če je Senčar s svojim načinom dela navzven deloval kot popoln absolutist, kot alfa in omega Zlate lisice, brez katerega se ne more

Iz te najstnice še bo nekaj

Prve stopničke Tine Maze, ki jih je - prvič v vlogi častnega predsednika - pozdravil tudi Dušan Senčar

So lisičkini mejniki, četudi ni zmage. Domače zmage. In leto 2002 je bilo na Zlati lisici takšno. Tina Maze, tedaj še 18-letna Črnjanka, se je pod Pohorjem prvič prebila na stopničke za zmagovalke. Druga je bila v veleslalomu. In na svoj teren je prišel tudi oče Zlate lisice, bolni Dušan Senčar. Prvič se je med Pohorci pojavil v vlogi častnega predsednika organizacijskega odbora tekmovanja, premiero v vlogi šefa pa je dočakal Gorazd Bedrač, poprej že dolga leta vodja tekmovanja za zlato lisico. V veleslalomu čisto na vrhu ni bilo dvoma: pričakovano ga je dobila suverena Švicarka Sonja Nef. V slalomu pa tudi ne, Švedinja Anja Paerson je osvojila oba. Pravega, lisičjega, in še tistega, ki je na Pohorju končal kot nadomestilo za odpadlo tekmo v Megevu. (bpm)

zgoditi čisto nič - nekaj let je bil celo hkrati predsednik kluba, predsednik organizacijskega komiteja in vodja tekmovanja, a je potem vsaj neposredno delo na terenu v vlogi vodje tekmovanja prepustil drugim -, pa je okrog sebe znal zbrati prodorne mlade ljudi, ki so

Sprejem za Francija Čopa v hotelu Arena. Od leve: Dušan Senčar, Franci Čop in Mirko Sitar

Foto: Janko Rath

ob njem odrasli v izkušene organizatorje. Tako je Senčar, ki je ljubil publiciteto in bil vedno prvi v ciljni areni, ko je bilo treba poljubiti zmagovalko, poskrbel za svoje nasledstvo, še preden so drugi o tem sploh začeli razmišljati. Oziroma: ko so drugi iskali osebo, ki bi lahko nadaljevala po Senčarju, je Senčar ustvaril - ekipo naslednikov! Če ne bi bilo Senčarjeve trme in Čopovega vizionarstva, bi morda bilo nekaj tekem FIS I A, a ne bi bilo svetovnega pokala. Če pa bi svetovni pokal že bil, zagotovo ne bi bil v Mariboru kar 50 let!

“Zakaj pa ne bi najboljše smučarke prišle tudi na Pohorje?!”

Ko so, denimo, v začetku sedemdesetih pripravili progo v dolini, a jo je močna odjuga skoraj uničila, so ves sneg odstranili s proge na kupe, zakoličili progo, trenerji so si jo dan prej ogledali tako, da so hodili peš po blatu, zgodaj zjutraj pa so sneg znova razgrnili in ga posuli z nitromankalom, kot jim je svetoval profesor takratne Visoke tehnične šole dr. Valter Doleček. Ali pa tista iz 1967. leta, ko je Senčar hotel, da je start na vrhu Habakuka, cilj pa v dolini. Toda takšna proga je bila za dekleta predolga, imela je preveč vratc. Znajdi se, je rekel Senčar, in Joco Sevnčnikar, ki je oštevilčeval količke, je za številko 36 nadaljeval s številko 27. Zadnja vratca so tako imela številko 75, čeprav jih je bilo 85 ... Čas zmagovalec je bil skoraj 3 minute!

Vse to je bilo takrat mogoče, a vse drugo bi bilo danes brez tega nemogoče.

39. ZLATA LISICA/2003

Pazi se soseda s kepo

Ne Alfi, za konec 39. Zlate lisice je žgala - Metallica. V čast veliki zmagovalki Anji Paerson, Švedinji iz istega kluba, kjer je začel smučati Ingemar Stenmark. Divje, roktersko, je bilo za Anjo tudi na progi, ko pa so jo navijači Janice Kostelić strašili s pirotehniko. Ni se pustila zmesti, pravzaprav so si tistega leta vsi oddahnil, da je konec in da za nobenim vogalom ni več Hrvatov, ki so, če pri roki ni bilo bakel, naokrog metali kepe. Zadnjič je na Lisici nastopila Špela Pretnar, punca, ki je ob smučanju ljubila glasbo. In se ji je zato zdelo, da je včasih zaradi preveč smučanja premalo - glasbe. Tako ni videla koncerta Erosa Ramazzottija, ušel ji je koncert skupine Beastie Boys ...

“Imela sem karto, bila sem vesela, da bom po Lisici lahko šla,” se ene od smučarsko-glasbenih prigod spomni Pretnarjeva. “Potem pa je začelo deževati in najbrž so se prvič v zgodovini odločili, da bodo drugo vožnjo slaloma izpeljali naslednji dan. Mislila sem, da me bo kap. Govorili so mi, da so Trojanje zaradi sneženja zaprte, a me ni zanimalo. Na koncu so me morali skoraj s ketno privezati.” (bpm)

ŠE SMUK V KITZBÜHELU JE OSTAL ZADAJ

Prvo mesto za Tino Maze in organizatorje, medijski rekord ... Koliko veselja za Srečka Vilarja, ki je od Dušana Senčarja nasledil tudi to, da ne mara bleferjev

■ ALEŠ MIŠIČ

Jubilejna tekma v Mariboru je uspela v vseh pogledih. Ohladilo se je, zabrnili so topovi in sledila je prva pohorska zmaga. Odprli so šest-sedežnico Pisker, Gorazd Bedrač je navdušen dejal: "In ko bo še proga do doline, bo smuk kot v Val d'Iseru." Te še zdaj ni, bila pa je tisto leto odlična tekma. V veleslalomu je zmagala Tina Maze! Ne prvič na Pohorju, a vsem se je to zdela najlepša zmaga. Prišla je še medijska, porušeni so bili vsi rekordi gledanosti, tekmo-vanje je spremljalo 350 domačih novinarjev in 250 tujih, ob 15 tisoč gledalcih ob progi si je veleslalom in slalom po televiziji neposredno ali v posnetku ogledalo več kot 200 milijonov ljudi. Med vsemi smučarskimi dogodki tiste zime je bila Lisica na prvem mestu, celo smuk v Kitzbühelu je ostal zadaj. Kakšno veselje za Srečka Vilarja!

Približno toliko let, kot jih šteje Zlata lisica, je minilo, odkar je prišel k Braniku. Pripeljali so ga v smučarsko šolo, da bi ga naučili smučati. Šlo mu je vedno bolje in postal je tekmovalec v konkurenci pionirjev. Kasneje se je začel

"Vedno sem trdil, da po Senčarju ne bo Senčarja"

zanimati za organizacijske zadeve v klubu. "Nekega dne sem pristal v odboru za podelje-vanje nagrad, rož, vaz in ostalega," se spomni. Opazoval je, kako zadeve tečejo, in sčasoma si

📷 Srečko Vilar je bil še mlad, ko so ga razglasili za Senčarjevega naslednika. Foto: Igor Napast

je pri sodelavcih pridobival zaupanje. Posledica je bilo vedno več nalog in sledila je nagrada - iz odbora za nagrade je šel v sekretariat. "Tam sem zelo hitro pridobil tudi zaupanje Dušana Senčarja. Ni bil samo tisti, ki si je izmislil vse to, ampak je tudi zelo dobro in avtoritativno vodil vse skupaj. Imel sem srečo, da sva se v marsičem ujela. Sledil sem mu in, kar je najbolj pomembno, od njega sem se ogromno naučil. Tkal sem stike v tujini, ko sva šla skupaj na

Vpijemo in skačemo

Kadar Lisica ostane v Mariboru, je pod Pohorjem vedno smučarski praznik. V soboto, 22. januarja, je bilo v ciljni areni Snežnega stadiona še posebno veselo! Tina Maze je vodila že po prvem veleslalomu. Breme pred drugim je bilo zato še večje. Zmaga pred domačim občinstvom ... Noge postanejo težke prej kot običajno. "Na ciljni strmini mi je zmanjkovalo moči, a takrat sem zaslišala: Tina, Tina, Tina, Tina ..." Deset tisoč grl je kričalo med njenim smučanjem in deset tisoč teles je skakalo, ko je Tina presmučala ciljno črto. Dvakrat najhitrejša! Suverena zmaga Tine Maze! Po takem podvigu, ob množici gledalcev, v sončnem vremenu, z navijaškimi valovi na polnih tribunah, kjer se je v dveh dneh zbralo 20 tisoč navdušencev, je generalni sekretar Zlate lisice Srečko Vilar napovedal: "Čez pet let bo tukaj finale svetovnega pokala!" Tega do danes še ni bilo, Maribor je žal prenizko in brez smukaške proge za kaj takega. Ampak zanimanje za 41. **(miš)**

Le Slovenec in Hrvat za

Sezona 2005/06 se je na Pohorju odlično začela. Prvi smučarji so se po od 20 do 40 centimetrov debeli snežni odeji zapodili že 25. novembra. Tudi pred 42. Zlato lisico je kazalo odlično, snega je bilo dovolj za izvedbo odličnih tekem. A glej ga, zlomka, tik pred tekmo se je vreme kot že tolikokrat prej spet pokvarilo. Kljub dežju in megli so gledalci ciljno areno napolnili že zgodaj zjutraj. Še bolj zgodaj, ob 7. uri, se je začel pregled proge in končal z odločitvijo, da tekma bo. Po poldrugih uri je bil ponovni ogled in sestanek žirije. Vsi trije člani so bili za. Toda šef svetovnega pokala za ženske je hotel pred dokončno odločitvijo slišati še mnenje trenerjev. Le slovenski in hrvaški sta bila za, proti sta bila tudi Skaardal in tehnični delegat FIS Posch. Veleslalom je odpadel, slalom pa je naslednji dan bil. A brez Slovenk v drugi vožnji. Zmago je slavila Avstrijka Marlies Schild pred Hrvatino Janico Kostelić in švedskim presenečenjem Therese Borssén. **(miš)**

15.000

gledalcev si je mariborski spektakel ogledalo ob progi.

600

novinarjev je spremljalo rekordno tekmo, 350 domačih in 250 tujih.

200,000.000

ljudi in še kakšen več so vklopili televizorje in si Lisico ogledali v neposrednem prenosu ali posnetku.

sestanke in ogleda tekem. In kar naenkrat sem postal njegova desna roka. Začela sva skupaj razmišljati, njegove ideje sem prenašal na druge."

Vilar si je pridobil tolikšno zaupanje Senčarja, ki je bil nekaj časa predsednik SK Branik, vodja tekmovanja in generalni šef Zlate lisice hkrati, da ga je ta uradno ustoličil za pomočnika: "Ne samo to, bil je tudi zelo aktiven v jugoslovanski smučarski zvezi. Lahko rečemo, da je obvladoval smučarijo. Bil je človek, ki je bil zelo spoštovan v FIS. Skupaj s Sergeem Langom je sodeloval v razpravah o novem tipu svetovnega pokala."

Kakšen pa je bil odnos med očetom Zlate lisice in mladeničem, ki je šele zaplul v organizacijske vode? "Morda je razlika v letih in izkušnosti botrovala temu, da njemu vsaj v prvih desetih ali dvajsetih letih nisem nikoli vsiljeval svoje ideje, ampak sem ga vedno bolj ali manj poslušal in sledil njegovim napotkom. On je vedno povedal na prvo žogo, kaj si misli in kako se bo delalo. Kar je rekel, je držalo." Senčar je Vilarju prepustil papirnate vojne, skrbel je za sklice odborov in organizacijskega komiteja, pripravljati je moral dokumente in še marsikaj. Postal je prvi operativec Zlate lisice. "Ko zaradi bolezni gospod Senčar ni več bil toliko vpet v

dogajanje, sem vedno trdil, da po Senčarju ne bo Senčarja."

Leta 2003 je bila 39. Zlata lisica prva samostojna za Srečka Vilarja. "Že nekaj let prej smo nekaj stvari morali voditi, ne samostojno, ker Senčarja zaradi zdravstvenih težav nismo mogli več vključevati v delo, smo se dogovorili za skupinsko delo, nihče nikjer ni soliral. To je pripeljalo do tega, da sedaj uspešno pripravljamo 56. Zlato lisico." Kakšen šef pa je Vilar? "V nekaterih zadevah sem kar podoben Senčarju, ne maram bleferjev, ljudi, ki hočejo biti glasni na račun dela drugih. Gospod Senčar je bil tudi srčen človek in to srčnost imam."

43. ZLATA LISICA/2007

O najslabši zimi

Tik pred novim letom je snežni kontrolor, Mariborčan Filip Gartner, v poročilu zapisal, da na progi ni dovolj utrjenega snega, ki bi ustrezal varnostnim merilom FIS za izvedbo tekem svetovnega pokala, in predlagal selitev na terene v Kranjski Gori. Katastrofalna zima je bila na Pohorju, govorili so o najslabši zimi v zgodovini. Maribor je dobil novo štirisedežnico Poštela, ki so jo zaradi pomanjkanja snega lahko preizkusili šele v naslednji zimi. Tako je bila 43. Zlata lisica 6. in 7. januarja 2007 v Podkorenu. Ves organizacijski štab in okoli 400 delavcev se je začasno preselilo na Gorenjsko. Na sprejem v zabaviščno-igralniškem centru Korona v Krajnski Gori je mariborski župan Franc Kangler povabil tudi župane Jesenic, Bleda in Kranjske Gore. Zavarovalnica Maribor pa je svoje poslovne partnerje pod vodstvom Uroša Skuhale z avtobusom odpeljala na sobotno tekmo, katere ogled se je zaključil v Avsenikovem Jožovcu. Lisica je uspela, z dodatkom, ki velja vedno, kadar se seli - prava je samo v Mariboru. **(miš)**

44. ZLATA LISICA/2008

Šef na berglah

Priprava proge 44. Zlate lisice je terjala svoj davek. Žrtvi sta bili vodja tekmovanja Gorazd Bedrač s pretrgano tetivo, da je končal na berglah, in vodja veleslalomске proge Andrej Rečnik z izpahnjeno ramo. Večerovec in branikovec Milan Jelšek - Piki, ki se je pri glajenju proge (abručanju) tako nesrečno prekucnil na neki drugi Lisici, da je počilo nekaj reber, ne sodi v ta paket. Slabo se je začelo in dobro končalo leta 2008, čeprav še naprej ni šlo brez težav. Ko so smučarke pripotovale v Maribor, se je začela odjuga. Zjutraj je še zmrzovalo, zvečer je bilo že plus deset stopinj Celzija. Toda obe tekmi so mariborski zanesenjaki spravili pod streho. Veliko se je dogajalo: na zabavi pod Pohorjem je legendarni radijski reporter Boris Ljubič - Bobi oznanil, da se po 30 letih poslavlja od Lisice, nedeljsko jutro so mnogi dočakali v Vinagovi kleti ... **(miš)**

DAN, KO JE ŠE BRAZILEC VZLJUBIL SNEG

Tina Maze je navdušila rekordno število gledalcev, Marcos Tavares pa je prvič doživel smučarsko tekmo

■ MARKO KOVAČEVIČ

Krasne zgodbe slovenskega športa so se pisale v zadnjem koncu tedna januarja 2013. Deskar Rok Marguč je v kanadskem Stonehamu postal svetovni prvak, smučarski skakalec Robert Kranjec je poletel do prvega mesta v norveškem Vikersundu, doma pa je najmočnejše sijala zvezda Tine Maze. S prvim in drugim mestom je zaznamovala 49. Zlato lisico. V veleslalomu jo je le osem stotink ločilo od Lindsey Vonn, v smuku pa je bila prehitra in preveč spretna za vse tekmice. Tudi pod Pohorjem je Črnjanka tlakovala pot do rekordnega izkupička, 2414 točk v svetovnem pokalu. Boljšega magneta za gledalce od najboljših smučarke tiste zime si organizatorji niso mogli želeli. Več kot pol milijona Slovencev je Tinine podvige spremljalo v televizijskem pre-

nosu. Na Snežnem stadionu je padel rekord, veleslalomsko tekmo si je ogledalo 22 tisoč gledalcev, slalomsko 19 tisoč. Med njimi je bil tudi poseben gost. Marcos Tavares, kapetan nogometašev Maribora, je prvič v življenju doživel smučarsko evforijo. "V Braziliji nisem nikoli spremljal smučanja ali katerega drugega zimskega športa. V Sloveniji pa sem izvedel, da je v Mariboru Zlata lisica, da tu tekmujejo najboljše smučarke na svetu in da so Slovenke vrhunske," se sedem let kasneje spominja štajerski Braziliec. Že dan pred prvo tekmo je Tavares s soigralcema Mitjo Vilerjem in Alešem Mertljem obiskal Tino in ji zaželel srečo. Pomagalo je. Korošica, sicer navijačica NK Maribor, je navdušila množico rojakov. Glasnih vadih že v do-

"Ko pridejo obiskovalci iz Braziliije, jim najprej pokažem Pohorje"

46. ZLATA LISICA/2010

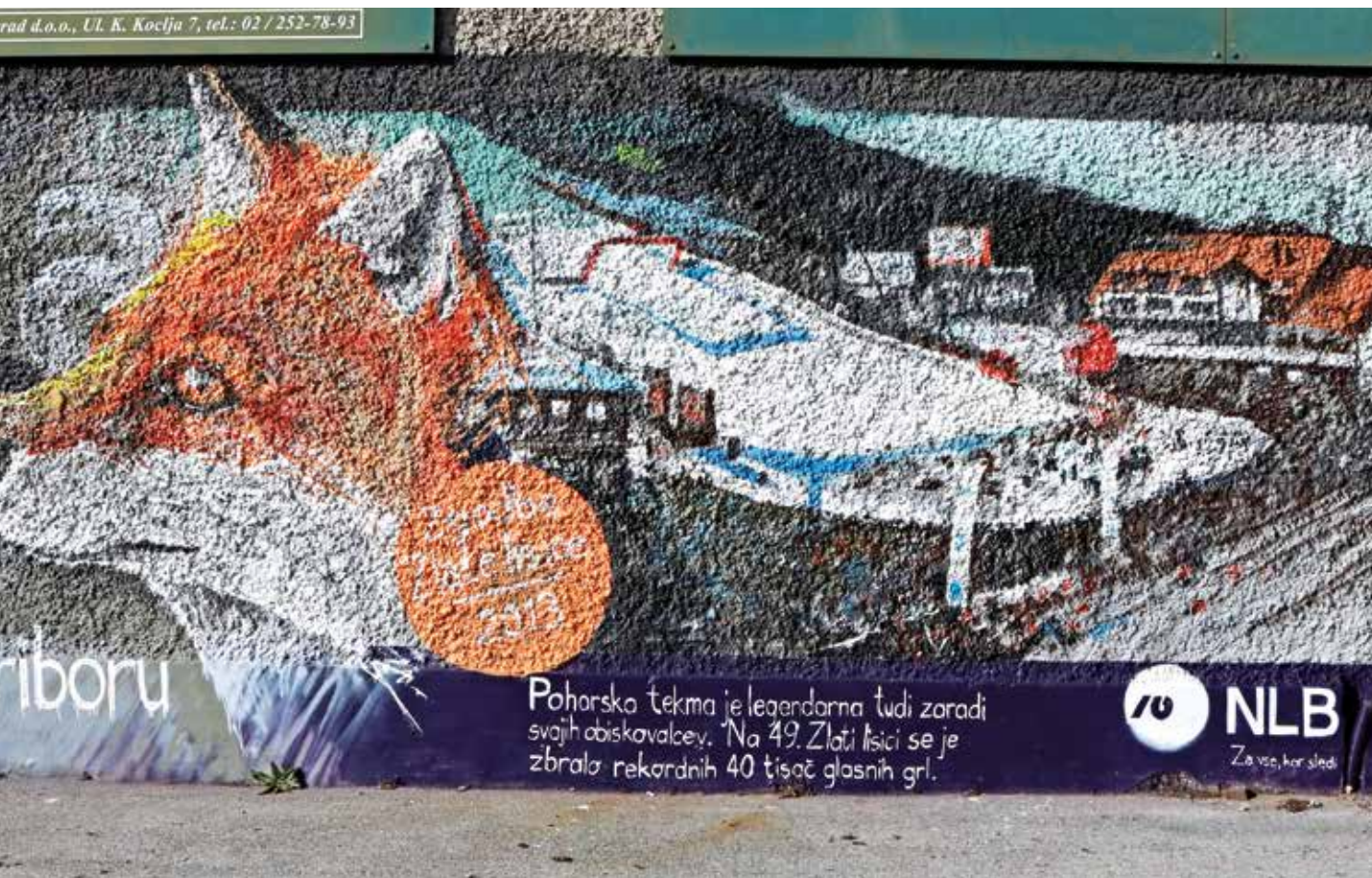
Gondola dol, gondola gor

Bodo smučarke ostale v dolini? Pol leta pred 46. Zlato lisico se je strah zdel še kako realen. Podrl se je osmi steber pohorske vzpenjače, tri gondolske kabine so treščile na tla, 52 let stara naprava je junijskega jutra pristavila piko k svoji obratovalni dobi. Reakcija je bila hitra in učinkovita, le 157 dni po nesreči so župan Franc Kangler, minister za gospodarstvo Matej Lahovnik in direktor ŠC Pohorje Drago Rataj odprli novo vzpenjačo. Bila je postavljena dovolj zgodaj, da so jo lahko pred prihodom junakinj svetovnega pokala še temeljito preizkusili. Tudi Tina Maze, najboljša Slovenka, je bila hitra. Razočarana je bila s 13. mestom v veleslalomu, a je gledalce - 20 tisoč se jih je v dveh dneh zbralo pod Pohorjem - navdušila v slalomu, ko je predse spustila le Avstrijko Kathrin Zettel, zmagovalko obeh tekem leta 2010. (mark)

47. ZLATA LISICA/2011

Pomlad sredi januarja

Želele so zimo, dobile so pomlad. Do 16 stopinj Celzija so se povzpeli termometri, ko so se smučarke pripravljale na mariborski tekmi v sezoni 2010/11. Tretji januarski konec tedna je prinesel otoplitev. Poskušali so organizatorji, zasnežili pohorsko strmino, a proga je bila premehekha za tekmi svetovnega pokala. V veleslalomu so še spravili 25 smučark do cilja, slalom pa so morali odpovedati že dve uri pred predvidenim startom. "Dan pred tekmo smo postavili progo, jo polili z vodo in obdelali s kemikalijami. Upali smo, da bo noč jasna in bo proga pomrznila. To se je zgodilo, a ni zadostovalo za izpeljavo tekme," je pojasnil šef ženskega dela svetovnega pokala Atle Skaardal. (mark)

movini, dobro se počuti, ko zagrmí v polnem Ljudskem vrtu, a vzdušja na nogometnem in Snežnem stadionu se ne da primerjati, pravi. "To je čisto drug svet kot nogomet. Zelo lepo je videti, kako ljudje navijajo. Navdušuje me tudi, kako veliko smučarke trenirajo, kakšno disciplino imajo," si je zapomnil 35-letnik iz Porto Alegreja.

Ne le s tribune, športnike v drugih disciplinah spoznava tudi od blizu. "Pomembno je, da se športniki družimo. Vsak ima svojo zgodbo,

lahko pa drug drugemu pomagamo. Zgodi se težava, pri kateri ti ljudje, ki ne poznajo športnega sveta, težko pomagajo in te motivirajo, športniki med sabo pa to lahko počnemo. Potem ko je imela Ilka Štuhec operacijo kolena, sem šel na obisk in se pogovoril z njo," razkriva najboljši strelec v zgodovini prve lige. Če ne prej, se bo z Ilko, svojo letošnjo favoritnjo za zmago na Zlati lisici, spet družil po karieri. Ko bo nogometne čevlje pospravil v kot, bi rad stopil na smuči. "Upam, da me bo Ilka naučila, kako to

Mariborski grafitar Teoson je rekordno Lisico iz leta 2013 počastil na steni v Ulici kneza Koclja. Foto: Igor Napast

gre," se nam je nasmejal. Ne le naše smučarke z vrhunskimi rezultati, tudi on je pristavil svoj delež k popularizaciji alpskega smučanja. "Vsi moji domači vedo, da imamo v Sloveniji najboljše smučarke. Ko pridejo obiskovalci iz Brazilije, jim najprej pokažem Pohorje."

48. ZLATA LISICA/2012

Tina lahko odide

Kot da selitev v Kranjsko Goro, peta v zgodovini, ne bi bila dovolj, je Zlato lisico 2012 zaznamoval še en pretres. Dan pred tekmo je počilo med ekipo najboljših slovenskih smučarke in Smučarsko zvezo Slovenije. Takratni predsednik SZS Tomaž Lovše je Tini Maze celo zabrusil, da lahko zapusti reprezentanco, a je Črnjanka vseeno nastopila. S petim mestom v veleslalomu je stopničke zgrešila za 31 stotink, s četrtem v slalomu pa ji je zmanjkala še stotinka več. Z veleslalomsko postavitvijo v Podkorenu je najbolje opravila Francozinja Tessa Worley, s slalomsko Avstrijka Michaela Kirchgasser, v seštevku obeh tekem pa je bila najhitrejša Finka Tanja Poutiainen. **(mark)**

50. ZLATA LISICA/2014

Žled ne zmoti Švedinje

V enem dnevu se lahko vse obrne. V Mariboru je bilo pretoplo, da bi Zlata lisica veliki jubilej, abrahama, praznovala doma. Zeleno Pohorje je lisičke znova pregnalo na Gorenjsko, narava pa je pokazala zobe, ko je bilo za izvedbo smučarske tekme že prepozno. Žled je ohromil Slovenijo, na startu pod Vitrancem pa je pred veleslalomom zapadlo skoraj dva metra snega. Dvesto delavcev na smučišču je garalo, odstranilo sto kubičnih metrov snega, a ledeni dež je uničil progo. Še ena neprespana noč in zgodil se je čudež. Organizatorji so premagali naravno katastrofo, za slalom je bila proga pripravljena. Gorenjsko-štajerski trud je osrečil Frido Hansdotter. Dotlej večno druga Švedinja se je na generalki pred olimpijskimi igrami v Sočiju prvič v svetovnem pokalu povzpela na najvišjo stopničko. **(mark)**

51. ZLATA LISICA/2015

Vse nared za veliko slavlje

Tina Maze je leta 2015 prišla v Maribor s svetovnega prvenstva v ZDA s tremi medaljami, z dvema naslovoma svetovne prvakinja. Zato je bila 21. februarja na veleslalomu in dan zatem v slalomu prva favoritinja, poleg tega pa še kako živa(hna) v boju za veliki kristalni globus. Proga je bila odlično pripravljena, ob njej se je v dveh dneh zbralo okoli 26 tisoč gledalcev, vreme pa, kot običajno - muhasto.

Z dežjem v nedeljo. Za Tino in množico njenih navijačev se je končalo klavrno, ostala je brez uvrstitve. V veleslalomu je padla tik pred ciljem, v slalomu je v drugi vožnji povozila količek. Ne bi bilo nič tragičnega, če je domači neuspeh ne bi stal skupne zmage v svetovnem pokalu, potem ko je najhitrejša na mariborskem veleslalomu, Avstrijka Anna Fenninger, že dejala: "O svetovnem pokalu ne razmišljam, Tina ima preveliko prednost." Slalomsko in skupno zmago na Lisici je odnesla Američanka Mikaela Shiffrin. Zmagali so tudi organizatorji. "Izjemno opravljeno delo," je bil zadovoljen šef iz mednarodne zveze Atle Skaardal. **(miš)**

52. ZLATA LISICA/2016

Ana namesto Tine

Potem ko je najboljša slovenska smučarka izgubila boj za svetovno krono leta 2015, se je začasno umaknila iz belega cirkusa. Tina Maze je 52. Zlato lisico spremljala kot gledalka, Slovenija pa je na startu veleslaloma že imela njeno naslednico - Ano Drev. Na odru za zmagovalke je tako spet stala Slovenka, Drevova je bila druga. Intervju za Večer z novim šefom tekmovanja Mitjo Dragšičem nekaj dni pred enim največjih vsakoletnih športnih dogodkov v Sloveniji je bil opravljen v idealnih razmerah.

Nihče si takrat ni mislil, da bo novi vodja tekmovanja, nekdanji mladinski svetovni prvak v slalomu, ki je to vlogo sprejel po Gorazdu Bedraču, bil težek boj z vremenom že na prvi tekmi - in ga skupaj s svojimi sodelavci izgubil. Tekmovalke so sicer spustili s starta slaloma, toda kmalu so se pojavile luknje in tekma je bila odpovedana pri številki 25. Oblačna in topla noč je naredila svoje. **(miš)**

53. ZLATA LISICA/2017

SLOVO, POLNO ČUSTEV IN ROMANTIKE

Kakšno slovo je pripravila Tina Maze, so se spraševali. Bo šla na zmago, se samo spustila po veleslalomski progi?

■ ALEŠ MIŠIČ

Tina Maze se je dve leti poslavljala od tekmovalnega smučanja. Najprej je po sezoni 2014/15, v kateri je po dveh ničlah na Zlati lisici izgubila veliki kristalni globus, maja sporočila, da se za vsaj eno sezono posavlja od bele karavane. Sezono 2015/16 je izpustila, na začetku nove pa je v Sölden pridrvelo tudi veliko novinarjev, ki jih tam ne bi bilo, če ne bi smučarska kraljica iz Črne na Koroškem napovedala, da bo prav v vasi pod ledenikom Rettenbach sporočila dokončno odločitev o (ne)nadaljevanju kariere. Pa jo je prestavila, za kraj slovesa pa izbrala 53. Zlato lisico, ki je bila leta 2017 doma, v Mariboru.

Vreme je bilo 7. januarja odlično, snega dovolj, ob progi petnajsttisočglava množica, vse je bilo, kot mora biti. Jasno vreme v soboto, v

zvezi s Tino pa nič jasnega. Kakšno slovo je pripravila, so se spraševali. Bo šla na zmago, se samo spustila po veleslalomski progi? S katero startno številko bo šla na progo, v kakšnem dresu, s čigavi sponzorji, nič se ni vedelo. V obdobju mirovanja si je poslabšala startno pozicijo. S številko 34 se je pognala po progi, pri 32 letih, po 18 sezonah v svetovnem pokalu, v katerem je zbrala 26 zmag, 81 uvrstitev na stopničke, en veliki kristalni globus in dva mala. To je bila njena 16. Zlata lisica, na kateri je trikrat stopila na najvišjo stopničko. Začela je tako, kot da želi še enkrat premagati vse tekmice, potem pa se je pred polovico proge ustavila in zavila k svojemu trenerju in partnerju Andrei Massiju v objem. Potem se je še enkrat spustila po progi in pred ciljno črto

Pred ciljno črto si je Tina Maze v slogu Križaja snela smuči.

Foto: Igor Napast

v slogu Križaja, tako kot Bojan v Saalbachu, tudi sama snela smuči. Na tribunah je završalo, navzoč je bil tudi državni vrh, predsednik Borut Pahor in premier Miro Cerar.

"Tina Maze je mlela, trenirala in se borila, potem pa le pokleknila in dahnila - da. Za ločitev, slovo od smuči in poroko z vsakdanjikom nas navadnih smrtnikov, pa čeprav kot šampionka to nikoli zares ne bo postala. A čeprav je bilo polno emocij in romantike, se je pripravljalo kot v kriminalki, še advokati so se vpletli, dramatičnost se je stopnjevala. Še na startu se ni vedelo, kako bo šla,

Pred polovico proge se je ustavila in zavila k svojemu trenerju in partnerju Andrei Massiju v objem

če bo sploh šla ... Je še vedno Tina, mašina? Vprašanje marsikomu ni dalo miru. Zato so se njeni navijači izgubljeno spogledali, ko je zavijugala sproščeno kot ob slovesu Bojan Križaj. Le do ciljne črte, potem pa bosa, peš, naprej ... Da je zdaj vse glasnejša kot njena - moja pot je moja odločitev - Balaševićeva: Odhaja cirkus iz našega malega mesta ..., " je v Večeru njeno slovo opisal Uroš Gramc.

54. ZLATA LISICA/2018

Zadnja zima starih topov

Priprave na 54. Zlato lisico v Mariboru so se začele že decembra 2017. Toda tekme na Pohorju 6. in 7. januarja naslednje leto ni bilo, kljub temu da je snežilo že novembra, snežni topovi pa so bili ob progi že precej pred novim letom. Toda primerne mraza za njihovo delovanje ni in ni hotelo biti. To je bila še zadnja zima, v kateri so Snežni stadion belili s starimi topovi. Snežni kontrolor Franz Grögl iz Schladminga je 28. decembra presmučal in prevrtil progo, potem pa zaključil: "V zgornjem delu, do starta slaloma, je snega dovolj in zato moram pohvaliti organizatorje, ki so opravili odlično delo. V spodnjem delu pa je proga preozka, zato na njej ni mogoče organizirati tekme za svetovni pokal."

Zlata lisica se je sedmič selila v Kranjsko Goro, z njo pa tudi kompletna pohorska ekipa z vodjo priprave prog Andrejem Rečnikom na čelu. Na podkorenski strmini je na veleslalomu tekmovalke pral dež, a Mikaela Shiffrin to ni tako motilo, da ne bi zmagala. Tudi v slalomu je bila neusmiljena do tekmic, vse je pustila za seboj in dokazala, da odhaja na olimpijske igre kot prva favoritinja. Pa še to: februarja je bilo v Mariboru snega kot že dolgo ne. **(miš)**

55. ZLATA LISICA/2019

Dve na prvem mestu, dve k frizerju

Pred lansko, 55. Zlato lisico v Mariboru ni bilo panike, vsaj kar zadeva sneg. Novi fiksni topovi na Snežnem stadionu so se zelo obnesli že v prvi zimi. Lisica je bila spet v Mariboru, petdesetič je štela za točke svetovnega pokala. Vreme ni bilo idealno, v soboto, 1. februarja, je skozi deževne oblake občasno sililo sonce, v nedeljo pa je ves čas neusmiljeno pršelo. Toda kljub temu je jubilejna Lisica odlično uspela, zadovoljni so bili organizatorji in tekmovalke. Predvsem tiste na najvišjih mestih. Prvič v zgodovini tekem na Pohorju se je zgodila delitev prvega mesta. V veleslalomu sta na najvišjo stopničko stopili Mikaela Shiffrin in Petra Vlhova, ki je imela v Mariboru lepo podporo številnih slovaških navijačev. Ilka Štuhec je odlično ameriško smučarko v Mariboru odpeljala k frizerju, iz Maribora na svetovno prvenstvo v Are pa takoj po tekmi z zasebnim letalom. Na pot z letalom v Skandinavijo je vzela še Wendy Holdener in Federico Brignone. **(miš)**

Foto: ASK Branik

56. ZLATA LISICA/2020

ZMAGE NISO OD VČERAJ

56. zgodbo Zlate lisice ustvarjamo skupaj

Zlata lisica je v svojih izjemnih 55 zgodbah pokazala, kako pomembne vrednote so predanost, srčnost, delavnost, pomoč drugemu, sodelovanje, podpora, ustvarjanje in ne nazadnje skupni uspeh in veselje ob tem. Prijatelji, partnerji, sodelavci ali sotekmovalci si stojijo ob strani ob uspehih in tudi ob izzivih. V življenju vedno največ šteje, da se lahko na nekoga zanesesh.

NA OBISKU V KRANJSKI GORI

Tako tudi letos ob vremenskih izzivih prijateljstvo in sodelovanje omogočata, da Zlata lisica ostaja v Sloveniji. Kljub temu da se bodo lisičke pomerile v Kranjski Gori, bosta s tem športnim dogodkom dihala tudi Maribor in celotna Slovenija.

DONACIJA NLB IN MASTERCARDA ZA MLADE SMUČARJE ASK BRANIK

Letošnji dogodek že pred začetkom tekmovanja s temi vrednotami zaznamuje posebna donacija. NLB in Mastercard bosta od plačil

nakupov s karticami NLB in z vsemi brezstičnimi karticami Mastercard z donacijo 10.000 evrov podprla Alpski smučarski klub Branik Maribor - Smučarsko šolo Ilke Štuhec. Ker se zavedajo, da zmage niso od včeraj, želijo z donacijo podpreti mlade nadarjene smučarke in smučarje, ki si tekmovalnega športa sicer ne bi mogli privoščiti, in jim tako pomagati na poti do vrhunskih rezultatov ter še več užitkov na treningih in tekmovanjih.

DOMAČI HRIB IN DOMAČI KLUB

»Pohorje je moj hrib. Domači hrib, na katerem sem odrasla, naredila prve smučarske zavoje in vzljubila šport, ki ga imam še danes najraje. Vedno se rada vračam v vrste kluba, saj se počutim domače, kot bi bila del velike smučarske družine, ki vedno drži skupaj. V takšnem slogu moramo tudi nadaljevati,« poudarja Ilka Štuhec.

Tako NLB nadaljuje svojo podporo slovenskemu športu in slovenskim športnikom na vrhunski ravni kot tudi skrbi za mlade športne upe na regionalni ravni. Nadaljevanje

več kot 20-letnega podpiranja slovenskega smučanja je NLB letos razširila še z veliko podporo Zlati lisici kot njena generalna pokroviteljica. V NLB se zavedajo, da to ni le športno tekmovanje, ampak je edinstveno gibanje. Zato so veseli, da lahko pomagajo soustvarjati nove zgodbe, in vsi skupaj držijo pesti za naše lisičke.

Foto: ASK Branik

Nov dan,
nova priložnost.

Izberite bančni paket **Poslovni začetek.**

Paketi Poslovni začetek vključujejo bančne storitve, ki jih potrebujete za vstop v svet podjetništva. Izkoristite vse nove poslovne priložnosti s paketom Osnovni, Mobilni ali Napredni in dodatnimi storitvami po svojem izboru!

Kot največja finančna skupina s sedežem v Jugovzhodni Evropi vas spremljamo, kjerkoli živite, delate in sanjate. Podpiramo ambiciozne projekte, ki izboljšujejo kakovost življenja, ter vam z enostavnimi in dostopnimi storitvami pomagamo pri ustvarjanju uspešnih osebnih in poslovnih zgodb – lokalno, regionalno in globalno.

NLB Skupina

Za vse, kar sledi.